

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС

Програма
для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I-II рівнів акредитації

Спеціальність “Музичне мистецтво”
Спеціалізація “Оркестрові духові та ударні інструменти”

Київ – 2006

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ І ТУРИЗМУ УКРАЇНИ

Державний методичний центр навчальних закладів
культури і мистецтв України

СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС

Програма
для вищих навчальних закладів
культури і мистецтв I–II рівнів акредитації

Спеціальність
“Музичне мистецтво”

Спеціалізація
“Оркестрові духові та ударні інструменти”

Київ 2006

Видання здійснено на замовлення Державного методичного центру навчальних закладів культури і мистецтв України

СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв I–II рівнів акредитації. – Київ: “Фірма “ІНКОС”, 2006 – 68 ст.

Укладачі:	викладачі циклової комісії “Оркестрові духові та ударні інструменти” Херсонського музичного училища
Рецензенти:	Г. О. Ретинський – старший викладач Сімферопольського факультету Донецької державної музичної академії ім. С. С. Прокоф’єва, заслужений артист України О. Г. Могілов – викладач Сімферопольського музичного училища ім. П. І. Чайковського А. А. Афанасьєв – викладач Одеського училища мистецтв і культури ім. К. Ф. Данькевича
Відповідальний за випуск	А. І. Ткаченко
Редактор	Л. М. Трачук

© Державний методичний центр навчальних закладів культури і мистецтв, 2006

Обсяг курсу
Всього – 783 години.
Індивідуальних – 480 годин.
Самостійних – 303 години.

Пояснювальна записка

Навчальна програма з предмету “Спеціальний клас” зі спеціалізацій “Оркестрові духові та ударні інструменти” призначена для вищих навчальних закладів I–II рівнів акредитації.

Програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки молодшого спеціаліста і відповідає державним стандартам вищої освіти.

Дисципліна включає 14,5 кредитів, що складає 783 годин, з них індивідуальних – 480 годин, самостійних – 303 години.

Програма розрахована на вивчення дисципліни з I по VIII семестри. Заняття індивідуальні та самостійні.

Дисципліна “Спеціальний клас” у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації є складовою частиною професійно-практичної підготовки студентів. Вона займає провідне місце серед дисциплін професійно-практичної підготовки. Її завданням є підготовка фахівців, які мають знання та музично-виконавські навички, необхідні для роботи викладачами ДМШ, артистів оркестру (ансамблю).

Разом з “Класом ансамблю”, “Оркестровим класом” саме “Спеціальний клас” забезпечує підготовку молодшого спеціаліста з кваліфікації “Викладач”, “Артист оркестру (ансамблю)”.

За час навчання студент повинен оволодіти професійними музично-виконавськими навичками та вміти самостійно працювати над музичним твором і навчально-допоміжним матеріалом, отримати навички читання з листа та ознайомитися зі значним числом творів сольного, камерного та оркестрового репертуару.

Поряд з практичним навчанням грі на інструменті, виконанням творів, читанням з листа, в завдання цієї дисципліни входить виховання творчої волі студента, формування у нього широкого кругозору, знайомство з кращими зразками української та зарубіжної музики, творами сучасних композиторів, народною музичною творчістю.

Структура навчальної програми:

- пояснювальна записка;
- методичні рекомендації;
- форми контролю (поточного та підсумкового) та критерії оцінювання знань студентів;
- рекомендації щодо організації самостійної роботи студентів;
- програмні вимоги по курсах;
- репертуарний список творів.

Методичні рекомендації

Головною метою “Спеціального класу” у вищих навчальних закладах I–II рівнів акредитації є виховання музиканта-професіонала, який володіє знаннями і виконавською майстерністю.

Протягом навчання студент повинен оволодіти професійними виконавськими навичками:

- якісним тембром звуку;
- технічними можливостями інструмента;
- самостійною роботою над творами різних музичних жанрів;
- вмінням читати ноти з листа.

При вивченні художнього матеріалу важливим завданням є виховання у студентів вміння розкрити ідейно-художній задум виконуваних творів, точне відтворення авторського тексту. Під час роботи над твором необхідно навчити студента аналізувати труднощі, що виникають, слідкувати за якістю звуку, ритмічною і темброво-динамічною стороною виконання. Повинен бути органічний зв'язок між художньою та технічною сторонами твору, що вивчається студентом.

Педагог повинен заохочувати систематичну роботу студента над розвитком техніки у вузькому значенні слова (швидкість, чіткість, рівність) над етюдами, гаммами, вправами. Необхідно давати чіткі індивідуальні завдання та регулярно перевіряти їх виконання.

Робота над якістю звуку, інтонацією, ритмом та динамікою, важливими засобами музичної виразності, повинна послідовно впроваджуватися протягом усіх років навчання і бути предметом постійної уваги педагога і студента.

Основною формою навчальної роботи є заняття в класі. На початку кожного семестру викладач з фаху складає індивідуальний план, котрий затверджується цикловою комісією. В кінці викладач надає звіт про виконання планів з додатком характеристики роботи студента, звернувши увагу на недоліки.

При складанні індивідуального навчального плану потрібно враховувати музично-технічний розвиток студента, зважати на його індивідуальні особливості та конкретні програмні вимоги.

Репертуар повинен бути різноманітним за змістом, формою і стилем, вміщувати у собі зразки класичної, вітчизняної та зарубіжної музики, твори різних жанрів сучасних композиторів.

Окрім творів, які студент вивчає детально, він повинен знайомитися з різною музичною літературою (ансамблі, оркестрові партії).

Велике значення для розвитку студента мають систематичні заняття по читанню з листа. Формування навичок читання з листа залежить від музичного досвіду студента і технічної підготовки. Матеріал, який береться для читання нот з листа, повинен бути доступним і мати пізнавальне значення. В роботі над навчально-допоміжним матеріалом у спеціальних класах валторни і труби слід включати також матеріал транспонування, а в класі тромбона – гру в ключах.

При перепрофільюванні студентів з одного інструмента на другий – особливу увагу треба приділити поставі дихання, амбушура, звуковидобуванню, роботі над якістю звуку, інтонацією, зняттям надмірної м'язової напруги.

Форми контролю та критерії оцінювання знань студентів

Перевірка знань студентів проводиться у формі іспитів, контрольних занять, академічних концертів. Студенти протягом семестру беруть участь у залікових прослуховуваннях, у концертах, конкурсах.

Студент повинен виступити не менше 4-х разів на рік. Вся програма виконується напам'ять.

Контроль за розвитком технічних навичок здійснюється систематично згідно з програмними вимогами – один раз в семестр. Технічний залік включає виконання гам в різноманітних штрихових комбінаціях, двох етюдів та уривків з оркестрових партій.

Навчальний план передбачає проведення іспитів у II, IV, VI семестрах, а в I, III, V семестрах – диференційовані заліки. У VIII семестрі проводиться державний іспит.

На екзамені студент повинен виконати:

- а) твір великої форми (I або II, III ч.);
- б) п'єсу;
- в) твір, підготовлений самостійно.

Державний іспит включає:

- а) твір великої форми;

б) два твори малої форми (різнохарактерні).

Диференційований залік або академічний концерт включає дві різнохарактерні п'єси.

Річна оцінка виставляється на іспиті та на підставі поточного обліку знань.

Оцінювання результатів навчальної діяльності студентів здійснюється за такими основними критеріями:

“5” (відмінно) – програма відповідає вимогам курсу, виконана бездоганно з точки зору звучання, техніки, стилю. Студент вільно читає з листа. Виконав обсяг самостійної роботи повністю.

“4” (добре) – програма відповідає вимогам курсу, зіграна якісно, але є деякі технічні або інтонаційні ускладнення та недоліки. Студент непогано читає з листа. Виконав самостійну роботу в повному обсязі.

“3” (задовільно) – програма відповідає вимогам курсу або трохи нижче, є технічний брак, до кінця не вивчений твір. Студент виконав самостійну роботу на 70 %, неякісно читає з листа.

“2” (незадовільно) – програма відповідає вимогам курсу, але не вивчений текст, або ж програма не відповідає вимогам курсу. Студент читає з листа з помилками. Зовсім не виконав самостійної роботи.

Організація самостійної роботи студентів

Однією з важливих задач роботи в спеціальному класі треба вважати розвиток навичок самостійної роботи над твором, вміння уважно та вдумливо вивчати текст, створювати і реалізовувати свій виконавський задум.

Твір для самостійної роботи повинен за труднощами бути легший від творів, які вивчаються за основною програмою. Перевірку самостійної роботи слід проводити систематично 1–2 рази на рік (один раз – на екзамені, другий раз – в класі).

Необхідно правильно організовувати самостійні заняття студентів. Викладач повинен допомогти студенту скласти розклад “робочого дня”, спланувати самостійну роботу з фаху.

Навчальні плани передбачають значну кількість годин для самостійного вивчення студентами творів.

Програмні вимоги по курсах

За час навчання студент повинен вивчити:

На I курсі

Мажорні, мінорні гами та арпеджіо тризвуків у тональностях до чотирьох знаків включно (в помірному темпі, в різноманітних штрихових комбінаціях).

15–20 етюдів.

8–10 п'єс.

Крім того, студент повинен оволодіти навичками читання з листа легких п'єс та оркестрових партій (у помірному русі), транспонування (валторна, труба), гри в ключах (тромбон).

На II курсі

Мажорні, мінорні гами та арпеджіо тризвуків в тональностях до п'яти знаків включно (в помірному темпі, в різноманітних штрихових комбінаціях).

15–20 етюдів.

10–12 п'єс.

Крім того, студент повинен систематично працювати над розвитком навичок читання з листа, самостійного розбору і вивчення п'єс і оркестрових партій, транспонування, вміння грати в ключах.

На III курсі

Мажорні, мінорні гами та арпеджіо тризвуків, домінантсептакордів та зменшених септакордів у всіх тональностях в різних штрихових та ритмічних варіантах, хроматичну гаму.

20–25 етюдів.

2 твори великої форми.

6–8 творів малої форми, у т. ч. 2 – підготовлених самостійно; найбільш відповідальні місця та соло із 10–12 оркестрових партій. Студент повинен продовжувати роботу над розвитком навичок читання з листа невеличких п'єс і сольних уривків з оркестрових партій, транспонування, вміння грати в ключах.

На IV курсі

20 етюдів.

2 твори великої форми.

6–8 творів малої форми, у т. ч. 2 – підготовлених самостійно; найбільш відповідальні місця і соло з 20-ти оркестрових партій. Студент повинен удосконалювати виконання гам, арпеджіо тризвуків, домінантсептакордів та зменшених септакордів, мелізмів; систематично працювати над розвитком навичок читання з листа, транспонування, вміння грати в ключах, самостійного розбору і вивчення п'єс і оркестрових партій.

Репертуарний список творів для обов'язкового вивчення та самостійної роботи. Збірники запропонованої літератури.

Спеціальний клас флейти

Альбом учня-флейтиста.	Вип. 2 – Київ, 1970.
Альбом учня-флейтиста.	Вип. 4 – Київ, 1974.
Должиков Ю.	Вибрані етюди зарубіжних композиторів. – М., 1978.
Келлер Е.	Етюди тв. 33, ч. I, II, III. – Будапешт, 1980.
Платонов М.	30 етюдів. – М., 1938.
Платонов М.	12 етюдів. – М., 1958.
Платонов М.	24 етюди. – М., 1962.
Платонов М.	20 етюдів. – М., 1968.
Платонов М.	Школа гри на флейті. – М., 1983.
Репертуар флейтиста.	Вип. 2. – Київ, 1976.
Репертуар флейтиста.	Вип. 3. – Київ, 1977.
Репертуар флейтиста.	Вип. 4. – Київ, 1980.

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

Андерсен І.	Тарантела.
Булгаков Л.	Ноктюрн.
Буєвський Б.	Мелодія.
Бізе Ж.	Антракт до 3 дії опери “Кармен”. Менует.
Верстовський Л.	Мазурка.
Вівальді А.	Концерт Ре мажор.
Гендель Г.	Сонати №№ 1,2,4,5,7.
Глінка М.	Мазурка.
Глюк К.	Концерт.
Кванц І.	Соната.
Колодуб Ж.	Ноктюрн.
Козакевич А.	Тарантела.
Леклер.	Соната.
Лядов О.	Вальс. Прелодія.
Плясковський І.	Соната.
Раков М.	Три п'єси.
Рахманінов С.	Вокаліз. Італійська полька.
Сінісало Г.	Три мініатюри.
Стаміц А.	Рондо-капричіозо.
Скарлатті Д.	Сонати: мі мінор, ре мінор, Соль мажор.
Скрябін А.	Листок з альбому.
Тозеллі Е.	Серенада.

Фрид Г.
Фігнер Б.
Цибін В.
Шуман Р.
Шопен Ф.

“Закат года”.
Соната.
Мелодія.
Мрії.
Мазурка.

II курс

Аренський О.
Бах І. С.
Бетховен Л.
Буамортье Ж.
Булгаков Л.
Вівальді А.
Груодіс Ю.
Даргомижський О.
Дебюссі К.
Дяченко В.
Кванц І.
Кьохлер Е.
Локателлі П.
Лятошинський Б.
Моцарт В.
Пауер І.
Раков М.
Рубінштейн О.
Стаміц А.
Телеман Г.
Тершак А.
Тилик В.
Шуберт Ф.

Експромт.
Сонати: Фа мажор, Соль мажор.
Соната Сі- бемоль мажор.
Сюїта.
Танок.
Концерти: Соль мажор, Фа мажор.
У стилі Шопена.
Танок.
Дівчина з волоссям кольору льону. Сірінкс (соло).
Монолог.
Концерт.
Метелик.
Соната.
Старовинний танок.
Анданте.
Капричо.
Соната.
Мелодія.
Концерт.
Фантазія.
Анданте.
Скерцо.
Аве Марія.

III курс

Бах І. С.
Бетховен Л.
Булгаков Л.
Василенко С.
Галлі Р.
Глієр Р.
Глюк К.
Декрук Ф.
Дичко Л.
Енеску Д.
Ібер Ж.
Кванц І.
Колодуб Ж.
Лангер Ф.

Сонати №№ 2,4,5. Соната ля мінор.
Тема з варіаціями.
Ноктюрн.
Сюїта “Весною”.
Блискучий дивертисмент.
Дві п'єси.
Мелодія з опери “Орфей”.
Елегійне скерцо.
Партига.
Кантабіле і престо.
П'єса.
Концерт Соль мажор.
Поєма.
Концерт.

Мійо Д.	Сонатина.
Моцарт В.	Концерт Соль мажор. Рондо.
Паласіо К.	Літня пісня.
Ревуцький Л.	Прелюдія.
Свірський Р.	Молдавська рапсодія.
Форе Г.	Фантазія.
Цибін В.	Концертні етюди №№ 4,7,8,10.
Шостакович Д.	Прелюдія.
Шварц Л.	Скерцино.
Шамо І.	Мадригал.

IV курс

Бах І. С.	Сюїта сі мінор. Сонати №№ 1,3,6.
Бах К. Ф.	Соната ля мінор.
Бердієв М.	Експромт. Скерцо.
Годар Б.	Сюїта.
Губаренко В.	Концерт.
Давід Д.	Соната.
Дев'єн Ф.	Концерти №№ 1,4,8.
Жоліве А.	Концерт.
Ібер Ж.	Концерт.
Кулау Ф.	Інтродукція і рондо.
Кеннан К.	Нічний монолог.
Лисенко М.	Фантазія на дві українські народні теми.
Моцарт В.	Концерти: Соль мажор, Ре мажор.
Пуленк Ф.	Соната.
Поот М.	Легенда.
Ронберг Б.	Концерт Ре мажор.
Цибін В.	Концертне алегро №№ 1,2,10 концертних етюдів.
Шамінад С.	Концертино.

Орієнтовні екзаменаційні програми при переході на II курс

1.	
Бах І. С.	Сюїта сі мінор
Глієр Р.	Дві п'єси.
2.	
Бізе Ж.	Менует.
Глюк К.	Концерт, ч. I.
3.	
Гендель Г.	Соната № 4, чч. I, II.
Раков М.	Три п'єси.

При переході на III курс

1.	
Дебюссі К.	Дівчина з волоссям кольору льону.
Кванц І.	Концерт, ч. I.
2.	
Моцарт В.	Анданте.
Вівальді А.	Соната.
3.	
Бах І. С.	Соната До мажор.
Дебюссі К.	Сірінкс.

При переході на IV курс

1.	
Форе Г.	Фантазія.
Цибін В.	Концертний етюд № 10.
2.	
Декрук Ф.	Елегічне скерцо.
Цибін Б.	Концертний етюд № 8.
3.	
Бах І. С.	Соната № 5.
Моцарт Ф.	Концерт Соль мажор, ч. I

Орієнтовні програми до Державного іспиту

1.	
Бах І. С.	Соната № 6, ч. 4, I, II.
Цибін В.	Концертне алегро № I.
Шамінад С.	Концертино
2.	
Бах І. С.	Соната № 5.
Пуленк Ф.	Соната.
Василенко С.	Сюїта "Весною".
3.	
Моцарт В.	Концерт Ре мажор, чч. 2, 3.
Лядов О.	Прелюдія.
Цибін В.	Концертне алегро № 2.

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Берліоз Г.	Фантастична симфонія.
Бетховен Л.	Увертюра “Егмонт”, “Леонора № 3”. Симфонії № 1–9.
Бізе Ж.	Опера “Кармен”. Музика до драми А. Доде “Арлезіанка” /сюїти Перша і Друга/.
Бородін О.	Опера “Князь Ігор”.
Брамс Й.	Симфонії № 1–4.
Вагнер Р.	Увертюра до опери “Тангейзер”.
Вебер К.	Увертюри до опер “Евріанта”, “Чарівний стрілець”, “Запрошення до танцю”.
Глазунов А.	Балет “Раймонда”. Концертні вальси: Ре мажор, Фа мажор.
Глінка М.	Опери “Іван Сусанін”, “Руслан і Людмила”.
Гріг Е.	Лірична сюїта.
Мендельсон Ф.	Увертюра “Сон у літню ніч”. Скерцо.
Моцарт В.	Симфонії №№ 39–41. Опера “Чарівна флейта”.
Мусоргський М.	Опера “Хованщина”.
Прокоф’єв С.	Балети “Ромео і Джульєтта”, “Попелюшка”. Симфонічна казка “Петя і Вовк”.
Равель М.	Балет “Дафніс і Хлоя” /сюїти Перша і Друга/. Болеро.
Рахманінов С.	Симфонії №№ 1–3. Фантазія “Скеля”.
Римський-Корсаков М.	Опери “Казка про царя Салтана”, “Снігуронька”. Симфонічна сюїта “Шехерезада”. Іспанське капричо.
Стравинський І.	Балет “Петрушка” Хачатурян А. Балети “Гаяне”, “Спартак”
Чайковський П.	Симфонії № 16. Опери “Євгеній Онегін”, “Пікова дама”, “Черевички”. Балети “Лебедине озеро”, “Спляча красуня”, “Лускунчик”.
Шостакович Д.	Симфонії №№ 1, 4–15. Святкова увертюра.
Штраус Р.	Симфонічна поема “Тіль Уленшпігель”
Шуберт Ф.	Симфонії №№ 1–7, До мажор, № 8 “Незакінчена”.
Щедрін Р.	Концерт для оркестра “Пустотливі наспіви”. Балети “Коник-горбокони”, “Чайка”, “Анна Кареніна”

При роботі над даним розділом пропонується користуватися такими збірниками:

- Виписки з оркестрових партій для флейти: Уривки з симфоній П. Чайковського /Укл. Г. – Мадатов. М., 1953
- Виписки з оркестрових партій для флейти: Уривки з симфонічних творів П. Чайковського /Укл. Г. Мадатов. – М., 1954

- Оркестрові труднощі для флейти: Уривки з балетів П. Чайковського та О. Глазунова /Укл. Г. Мадатов. – М., 1955
- Оркестрові труднощі для флейти / Укл. М. Платонов. – М., 1957
- Оркестрові труднощі для флейти /Укл. Б. Тризно. М., 1960/ Оркестрові труднощі для флейти: Уривки із симфонічних творів А. Глазунова /Укл. Г. Мадатов. – М., 1963
- Оркестрові труднощі для флейти /Укл. Б. Тризно. – М., 1963
- Шостакович Д. Збірник “П’ятнадцять симфоній” /Укл. Ю. Ягудін. – М., 1983.

Спеціальний клас гобоя

- Альбом юного гобоїста. Вип. 1 /Укл. М. Оруджев. – М., 1986. Вип. 2 – М., 1987
- Бабаян Х. 12 етюдів. – Єреван, 1980
- Безуглий О. – Щеглов О. Щоденні вправи гобоїста. – К., 1974
- Відеман Л. 37 вибраних етюдів. М., 1947
- 25 оркестрових соло для гобоя з фортепіано. – М.-А., 1938
- 27 вибраних етюдів /Під ред. І. Пушечникова. – М.-Л., 1948
- 24 етюди для двох гобоїв. – М., 1965
- Донт Я. Етюди /Обр. Л. Славинського. – М., 1931
- Вибрані етюди для гобоя /Укл. Л. Славинський. Зош. 1 – М., 1965. Зош. 2 – М., 1966/
- Люфт І. 24 етюди. – М.-Л., 1962
- Мілле К. 25 етюдів. – М., 1963
- Назаров М. Школа гри на гобої. Ч. 1,2. – М., 1955
- Песлер К. 24 повільних етюди. – М., 1962
- Твори радянських композиторів. – М., 1972
- Твори радянських композиторів. – М., 1976
- Твори радянських композиторів. – М., 1978
- Пушечников І. Легкі етюди для гобоя. – М., 1954
- Пушечников І. 25 етюдів. – М., 1972
- Пушечников І. Етюди. – М., 1984
- П’єси російських, радянських композиторів. – М., 1975
- П’єси радянських композиторів. – М., 1966
- П’єси радянських композиторів. – М., 1974
- Збірник легких п’єс /Перекл. М. Солодуєва. – М., 1955
- Збірник поліфонічних п’єс /Перекл. І. Дугаченікова. – М., 1963
- Сикейра Ж. 3 етюди з фортепіано. 5 інвенцій для двох гобоїв. – М., 1974
- Славинський Л. Етюди. – М., 1965
- Ферлінг В. 18 етюдів. М. – Л., 1947
- Ферлінг В. 144 етюди (з прелюдіями). – М., 1964
- Ферлінг В. 48 етюдів. – М., 1983
- Флемінг Ф. Мелодичні етюди для гобоя з фортепіано. Зош. 1,2. – М., 1957, 1958

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

Аляб'єв О.	Танок /Обр. Ю. Фортунатова
Бах І. С.	Канон. Менует
Баташов К.	Сюїти №№ 1, 2
Бетховен Л.	Адажіо. Менует
Боккеріні Л.	Менует
Вебер К.	Привітання ранку
Гайдн Й.	Анданте та Рондо /Перекл. А. Славинського
Гендель Г.	Веселий коваль. Менует та Алегретто /Перекл. М. Назарова
Глінка М.	Триголосо́на фуга
Глієр Р.	Пісня
Глюк К.	Уривок з опери "Орфей"
Григ Е.	Відгомін. Вечір у горах /Перекл. М. Ракова
Зверев В.	Лірична пісня
Зноско-Боровський А.	Гуцульська пісня
Кореллі А.	Соната № 10. Концерт Фа мажор
Лойє Ж.	Соната Соль мажор
Майкапар С.	Легенда. Гумореска. Вальс
Моцарт В.	Канцонета
Мун Ген Ок.	Човен (корейська народна пісня)
Мясковський М.	Пісня
Парцхаладзе М.	Пастухові награвання (для гобоя соло)
Перголезі Д.	Арія "Три дні"
Перселл Г.	Соната /перекл. Л. Славинського
Платті Д.	Соната № 1 /Перекл. М. Солодуєва
Раков М.	Соната № 1. Вокаліз № 2
Сінісало Г.	Три мініатюри
Сумароков В.	Варіації
Степовий Я.	Кантабіле
Спасокукотський Л.	Оповідання
Танєєв С.	Колискова пісня
Фрід Г.	Зайчисько. Мелодія
Чайковський П.	Російська пісня. Мазурка
Шишков Г.	Елегія. Етюд
Шостакович Д.	Пісня про ліхтарик
Егейс К. Спогади.	Пастушкова пісня

II курс

Абрамова С.	Таджицький танок
Агафонников В.	Російська мелодія
Алексєєв М.	Сюїта "Чуваські мелодії". П'єси для гобоя, соло
Алескеров С.	Лірична пісня
Антофєєв Б.	Дві п'єси
Балакирев М.	Російська народна пісня
Барга Л.	П'ять п'єс
Бах І. С.	Прелюдія та фугета
Бетховен Л.	Адажіо. Романс /Перекл. Л. Славинського
Барток Б.	Дудашок
Василенко С.	Пісня на світанку
Вівальді А.	Концерт ре мінор
Гайдн Й.	Концерт До мажор. Тріо з Концерта № 1 /Перекл. Л. Славинського
Глінка М.	Арія та Рондо з опери "Іван Сусанін" /Перекл. М. Солодуєва
Глієр Р.	Пісня. Анданте
Дебюссі К.	Етюди у стилі фуги
Дмитрієв Г.	Пастораль. Токата
Ільїн І.	Балада. Поема
Кніппер Л.	Колискова. Танок
Лабат Б.	Зефір
Лятошинський Б.	Східний ескіз
Макарова Н.	Дві п'єси
Марчелло Б.	Скерцандо
Матей Є.	Камерна соната
Мітша А.	Сонатина
Моцарт В.	Соната для скрипки та фортепіано /Обр. для гобоя та фортепіано
Нуримов Ч.	Сонатина
Пахульський Г.	Канонічна п'єса
Прокоф'єв С.	Гавот із "Класичної симфонії" / Перекл. М. Солодуєва
Раков М.	Соната
Раухвергер М.	Вокаліз, Варіації
Резніков М.	Романс
Сабітов М.	Дві мініатюри
Степанян А.	Чотири п'єси /для англійського ріжка та гобоя/
Фрід Г.	Светлая капель
Хіндеміт П.	Соната
Чайковський П.	Романс. Ноктюрн
Черепний М.	Ескіз
Чимароза Д.	Концерт
Ебен Б.	Сонатина
Яхніна Є.	Концерт

III курс

Альбіноні Т.	Концерт Сі-бемоль мажор
Асламс А.	Пісні предків. Поема
Барбіроллі Д.	Концерт на теми Д. Перголезі.
	Концерт на теми А. Кореллі
	П'еса
Барток Б.	Концерт
Бах Й. С. – Марчелло Б.	Старовинний танок
Бах М.	Концерт Сі-бемоль мажор
Бах К. Ф. Е.	Концерт
Белліні В.	Концерт
Валентинович В.	Концерт
Вівальді А.	Концерт ля мінор
Воан-Уільямс Р.	Концерт
Голуб М.	Три п'єси
Доніцетті Г.	Концертино для англійського ріжка
Зологухін В.	Гумореска
Кос-Анатольський А.	Романс
Карницька Н.	Лірична поема
Левандовський	Сонатина
Мелікян Г.	Соната
Моцарт В.	Концерт Мі-бемоль мажор
Ранкі Г.	Дон Кіхот та Дульсінея
Рекашюс А.	Дві п'єси
Сен-Санс К.	Соната
Телеман Г.	Концерт ре мінор
Федоров В.	Варіації
Цайтц В.	Концертино
Шуман Р.	Три романси

IV курс

Боцца Е.	Фантазія-пастораль
Бріттен Б.	Шість метаморфоз
Бах І. С.	Французька сюїта
Бауман Г.	Соната
Вівальді А.	Концерти: До мажор, Фа мажор, соль мінор
Горелов Г.	Концерт Ре мажор
Гідаш Ф.	Концерт
Денисов Е.	Соло для гобоя
Дранишнікова М.	Поема
Ібер Ж.	Концерт-симфонія
Колівуда Ж.	Марсо де салон

Кіркор Г.	Капричо
Крамарж Ф.	Концерт Фа мажор
Колен Ш.	Концерти № 1–9
Крол Б.	Капричо
Левітін Ю.	Концерт
Мединь Я.	Сюїта для гобоя соло
Міхноський І.	Інтродукція і віваче
Моцарт В.	Концерт До мажор
Нуримов Ч.	Газелі
Пірумов О.	Партита
Платонов М.	Соната
Пуленк Ф.	Соната
Раухвергер М.	Соната
Раков М.	Соната № 2
Славицький К.	Сюїта
Смирнова Т.	Наспів
Телеман Г.	Сонати: до мінор, соль мінор, ля мінор
Цибін В.	Тема та варіації.
Черепний А.	Ескіз

Орієнтовні екзаменаційні програми при переході на II курс

I.

Раков М.	Вокаліз
Баташов К.	Вічний рух /Із сюїти № 2

2.

Платті Д.	Соната № I, чч. 3, 4
Лойє Ж.	Соната Соль мажор

3.

Шишков Г.	Елегія. Етюд
-----------	--------------

При переході на III курс

I.

Дмитрієв Г.	Пастораль. Токата
-------------	-------------------

2.

Чимароза Д.	Концерт до мінор, чч. 1,2
-------------	---------------------------

3.

Хіндеміт П.	Соната
-------------	--------

При переході на IV курс

1.

Бах К. Ф. Е. Концерт Сі-бемоль мажор, чч. 1,2
Карницька Н. Лірична поема

2.

Вівальді А. Концерт ля мінор

3.

Гайдн Й. Концерт До мажор, ч. I або чч. 2,3.

Орієнтовні програми до Державного іспиту

1.

Моцарт В. Концерт До мажор, ч. I
Крол Б. Капричіо
Пірумов А. Партита

2.

Белліні В. Концерт
Барток Б. П'еса
Раков М. Соната № 2

3.

Телеман Г. Концерт ре мінор
Ранкі Г. Дон Кіхот і Дульсінея
Кірквот Г. Капричіо

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Аміров Ф. Азербайджанський мугам
Асаф'єв Б. Балет "Бахчисарайський фонтан"
Бах І. С. Сюїти №№ 1, 3. Меса сі мінор
Берліоз Г. Фантастична симфонія
Бетховен Л. Симфонії №№ 1–9. Музика до трагедії В. Гете "Егмонт"
Бізе Ж. Опера "Кармен". Музика до драми А. Доде "Арлезіанка"
Бородін О. Опера "Князь Ігор". Симфонія № 2. Симфонічна картинка "У Середній Азії"
Вагнер Р. Опері "Валькірія", "Лоенгрін", "Тангейзер"
Вебер К. Опера "Оберон"
Верді Д. Опері "Аїда", "Дон Карлос", "Отелло". Реквієм
Гендель Г. Сюїта "Музика на воді"
Глінка М. Опері "Іван Сусанін", "Руслан і Людмила". Фантазія "Камаринська".
Іспанські увертюри

Григ Е. Сюїта "Пер Гюнт". Симфонічні танці. Норвезькі танці
Дворжак А. Симфонія № 9 "Із Нового Світу"
Дебюссі К. Прелюдія "Післяполуденний відпочинок фавна". Симфонічна поема "Море". Ноктюрни
Кабалевський Д. Опера "Родина Тараса"
Ліст Ф. Симфонічна поема "Прелюді". Рапсодії №№ 1, 2 / Перекл. Ф. Ліста
Моцарт В. Опері "Весілля Фігаро", "Чарівна флейта", "Дон Жуан". Симфонія № 40
Мусоргський М. Опері "Борис Годунов", "Хованщина", "Сорочинський ярмарок". Симфонічна картинка "Іванова ніч на Лисій горі". Сюїта Картинки з виставки" / Оркестровка М. Равеля
Прокоф'єв С. Опері "Война и мир", "Семен Котко", "Заручини в монастирі". Балети "Ромео і Джульєтта", "Попелюшка", "Кам'яна квітка". Симфонії №№ 1, 5–7. Симфонічна казка "Петя і Вовк"
Равель М. Сюїта з балета "Дафніс і Хлоя". Хореографічна поема "Вальс"
Рахманінов С. Симфонії №№ 1–3. Симфонічні танці.
Римський-Корсаков М. Опері "Садко", "Снігуронька", "Травнева ніч", "Царська наречена", "Казка про паря Салтана". Симфонічна сюїта "Шахерезада". Іспанське капричіо
Россіні Д. Опері "Севільський цирульник". "Вільгельм Телль". Увертюри до опер "Шовкова драбина", "Сорока-воровка"
Скрябін А. Симфонії №№ 1–3. Поема екстазу
Стравинський І. Балети "Петрушка", "Жар-птиця", "Весна священна"
Хачатурян А. Балети "Гаяне", "Спартак"
Хренніков Т. Концерт для скрипки з оркестром
Чайковський П. Симфонії №№ 1–6. "Манфред". Симфонічна фантазія "Франческа да Ріміні". Увертюра-фантазія "Ромео і Джульєтта". Сюїти №№ 1–3. Італійське капричо. Опері "Євгеній Онєгін", "Пікова дама", "Мазепа", "Чародійка", "Черевички", "Орлеанська діва". Балети "Лебедине озеро" "Спляча красуня", "Лускунчик"
Щостакович Д. Опера "Катерина Ізмайлова". Симфонії №№ 1, 5, 7, 8–12, 15. Балетні сюїти.
Штраус Р. Альпійська симфонія. Симфонічні поеми "Тіль Уленшпігель", "Життя героя", "Дон Жуан"
Шуберт Ф. Симфонії №№ 5–7, 8 ("Незакінчена")

При роботі над даним розділом пропонується користуватися наступними збірниками:

Двадцять п'ять оркестрових соло гобоя / Укл. М. Назаров. – М., 1938
Оркестрові труднощі для гобоя. Зарубіжні класики. Вип. I / Укл. М. Солодуєв. – М., 1950

Посібник для вивчення оркестрових труднощів для гобоя та англійського рожка. Зош. 1, 2. – М., 1950
 Посібник для вивчення оркестрових труднощів для гобоя та англійського рожка. Симфонічна музика. Зош. 1. – М., 1951
 Посібник для вивчення оркестрових труднощів для гобоя та англійського рожка. Симфонічна музика. Зош. 1. – М., 1953
 Посібник для вивчення оркестрових труднощів для гобоя та англійського рожка. Симфонічна музика радянських композиторів. М. Солодуєв. – М., 1964
 Тридцять п'ять оркестрових соло гобоя. Укл. М. Назаров. – М., 1938

Спеціальний клас кларнета

Ансамблі для духових інструментів. – Л., 1984
 Березін А. 48 етюдів. – М., 1963
 Берман К. Етюди. Зош. 4. – Л., 1949
 Відеман Л. Етюди. – Будь-яке вид.
 24 оркестрових етюди. – М., 1948
 Диков Б. Етюди для кларнета. – М., 1957
 Клозе Г. Щоденні вправи для кларнета. – М., 1958
 Клозе Г. Характерні етюди. – М., 1959
 Клозе Г. 20 етюдів. – М., 1962
 Клозе Г. 30 етюдів. – М., 1966
 Крепш Ф. Маленькі етюди. – М., 1946
 Крепш Ф. Етюди. Зош. 4. – М., 1965
 Пер'є А. Етюди. – М., 1968
 Петров В. Вибрані етюди. – М., 1972
 Розанов С. Школа гри на кларнеті. – Будь-яке вид.
 Збірник п'єс /Скл. і ред. А. Пресман. – М., 1971
 Штарк А. 36 етюдів. – М., 1954
 Штарк А. 30 етюдів. – М., 1963
 Штарк А. 40 етюдів. – М., 1983

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

Аренський А.	Колискова пісня
Бакланова Н.	Сонатина
Бах Й. С.	Прелюдія з Кантати № 35 /Перекл. В. Генслера
Василенко С.	Східний танець
Вебер К.	Варіації. Концерт № 1, чч. 2, 3
Гендель Г.	Арія з варіаціями. Ларго
Даргомижський О.	Танець мавок з опери “Мавка”
Кабалевський Д.	Етюд

Комаровський А.	Вівчар
Лядов О.	Сарабанда
Майкапар С.	Прелюдія-стакато
Мендельсон Ф.	Скерцо
Пермінов Л.	Балада
Римський-Корсаков М.	Пісня Індійського гостя з опери “Садко”. Інтермеццо з опери “Царська наречена”. Хор мавок з опери “Травнева ніч”. Концерт
Скарлатті Д.	Чотири сонати /Перекл. А. Гедіке
Старокадомський М.	Біля струмка
Стемпневський С.	Казка
Чайковський П.	Ноктюрн /Перекл. С. Розанова. Мазурка /Перекл. О. Семенова. Романс, Експромт, Пролісок /Перекл. А. Штарка. Листок з альбому
Шопен Ф.	Ноктюрн
Шуберт Ф.	Баркарола

II курс

Антофеев Б.	Наспів
Бах Й. С.	Соната Мі-бемоль мажор для скрипки / Перекл. О. Володіна
Боцца.	Арія.
Бізе Ж.	Танець з опери “Кармен”
Вагнер Р.	Адажіо
Вебер К.	Концерт № 1 ч. I. Концерт № 2, ч. I. Концертно. Великий концертний дует. Уривок з опери “Принціоза”
Гедіке А.	Гавот. Арія. Вальс
Гріг Е.	Лірична п'єса /Перекл. С. Розанова. Пісня Сольвейг /Перекл. С. Розанова
Колодуб Л.	Танок.
Кіркор Г.	Роздум
Колодуб Л.	Поема
Корчмарьов К.	Дві п'єси
Крамарж Ф.	Концерт, ч. I
Леклер Ж.	Скерцо /Перекл. С. Розанова
Лель Ж.	Сарабанда
Лядов О.	Прелюдія. На галявині. Прелюдія-пастораль
Мендельсон Ф.	Весняна пісня
Рахманінов С.	Вокаліз /Перекл. С. Розанова або В. Генслера
Розетті-Рослер	Концерт.
Ревуцький Л.	Вальс.
Стаміц Я.	Концерт.

Чайковський П.
Шуберт Ф.
Шостакович Д.

Дві мазурки
Полонез. Марш
Весняний вальс.

III курс

Василенко С.
Вебер К.
Гамалея В.
Глінка М.
Курпінський
Крамарж Ф.
Мессаже А.
Мострас К.
Моцарт В.
Обер Д.
Раков М.
Спасо-Кукоцький
Спендіаров А.
Трошин Б.
Твуш Ф.
Фрід Г.
Чайковський П.
Шпор Л.
Щедрін Р.
Щуровський Ю.

Концерт
Концерт № 1 чч. 2,3. Концерт № 2, чч. 2,3
Концертне інтермецо
Розлука /Перекл. А. Штарка
Концерт.
Концерт, чч. 2,3
Конкурсне соло
Три п'єси
Дві сонати для скрипки /Перекл. А. Володіна
Жига /Перекл. С. Розанова
Соната № 1
Скерцо
Романс
Три п'єси
Концерт.
Осінь із сюїти "Календар природи"
Російський танок з балету "Лебедине озеро"
Андантино
П'єса /Із зб. "П'ять п'єс"
Романс

IV курс

Бах Й. С.
Бородін О.
Боцца
Верді – Бассі.
Вебер К.
Гомоляка
Гедіке А.
Гідаш Ф.
Глазунов А.
Компанець З.
Лисенко М.
Мединь Я.
Моцарт В.
Пауер
Пуленк
Рахманінов С.
Римський-

Соната № 5, чч. 1, 2 /Перекл. О. Володіна
Танок полонецьких дівчат із опери "Князь Ігор"
"Буколіка".
Фантазія на теми з опери "Ріголетто".
Великий концертний етюд
Концерт.
Ноктюрн. Етюд
Фантазія
Варіації з балету "Пори року"
Башкирський наспів і танок
Елегія.
Концерт
Концерт № 6 /Перекл. О. Березіна
Монологи.
Соната.
Етюд-картина /Перекл. А. Пресмана

Корсаков М.

Чотири уривки з опери "Садко". Альборада із
"Іспанського капричіо"

Танєєв О.
Фрескобальді Д.
Чайковський П.

Катіона
– Касадо Ю. Токата /Перекл. А. Пресмана
У селі /Перекл. А. Пресмана. Варіація з балету
"Спляча красуня". Два уривки з опери "Пікова дама"

Орієнтовні екзаменаційні програми при переході на II курс

1.

Чайковський П. Ноктюрн
Старокадомський М. Біля струмка

2.

Римський-Корсаков М. Концерт

3.

Вебер К. Концерт № 1, чч. 2,3
Василенко С. Східний танець

При переході на III курс

1.

Вагнер Р. Адажіо
Леклер Ж. Скерцо

2.

Вебер К. Концерт № 1, ч. I

3.

Кіркор Г. Роздум
Мендельсон Ф. Весняна пісня

При переході на IV курс

1.

Вебер К. Концерт № 2 чч. 2,3
Спендіаров А. Романс
Обер Д. Жига

2.

Вебер К. Концерт № 2 ч. I
Глінка М. Розлука
Щедрін Р. П'єса /Із зб. "П'ять п'єс"

3.

Крамарж Ф. Концерт, чч. 2,3
Мессаже А. Конкурсне соло

Орієнтовні програми до Державного іспиту

1.

Вебер К. Концерт № 2, чч. 2,3
Гедіке А. Етюд
Рахманінов С. Етюд-картина

2.

Бах Й. С. Соната Мі-бемоль мажор, чч. 1,2
Василенко С. Концерт, ч. I
Чайковський П. У селі

3.

Вебер К. Великий концертний дует, чч. 2,3
Чайковський П. Російський танок з балету Лебедине озеро
Трошин Б. Три п'єси

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Бетховен Л. Симфонії №№ 4–6, 8
Бізе Ж. Опера “Кармен”
Вебер К. Увертюри до опер “Чарівний стрілець”, “Оберон”
Верді Д. Опер “Риголетто”, “Травіата”
Глінка М. Опер “Іван Сусанін”, “Руслан і Людмила”.
Фантазія “Камаринська”
Даргомижський А. Опер “Мавка”, “Кам'яний гість”
Дворжак А. Симфонія № 9 “Із Нового Світу”
Дебюссі К. Симфонічні цикли “Море”, “Ноктюрни”, “Образи”
Дюка П. Скерцо “Учень чародія”
Кабалевський Д. Опера “Кола Брюньон”.
Концерт для скрипки з оркестром
Моцарт В. Опер “Весілля Фігаро”, “Дон Жуан”,
“Чарівна флейта”
Мусоргський М. Опер “Хованщина”, “Борис Годунов”.
Симфонічна картина “Іванова ніч на Лисій горі”.
Сюїта “Картинки з виставки” /Оркестровка М. Равеля
Прокоф'єв С. Симфонії №№- 1, 2, 5, 7. Симфонічна казка “Петя і Вовк” Опера “Война и мир”. Балети “Попелюшка”,
“Ромео і Джульєтта”

Равель М.
Рахманінов С.

Болеро
Симфонія № 2. Симфонічні танці. Концерти для фортепіано з оркестром №№ 2, 4
Опер “Сорока-воровка”, “Севільський цирульник”

Россіні Д.
Римський-Корсаков М.

Опер “Садко”, “Снігуронька”, “Золотий півник”
Симфонічна сюїта “Шехерезада”. Іспанське капричіо
Балети “Жар-птиця”, “Петрушка”, “Весна священна”
Балети “Гаяне”, “Спартак”
Опер “Мати”, “У бурю”. Симфонії №№ 1-3
Опер “Євгеній Онегін”, “Пікова дама”, “Мазепа”.
Балети “Лебедине озеро”, “Лускунчик”, “Спляча красуня”, Симфонічна фантазія “Франческа да Ріміні”.
Італійське капричіо. Симфонії.

Стравинський І.
Хачатурян А.
Хренніков Т.
Чайковський П.

Шостакович Д.
Штраус Р.
Щедрін Р.

Симфонії №№ I, 4–13, 15. Опера “Катерина Ізмайлова”
Симфонічні поеми “Дон Жуан”, “Тіль Уленшпигель”
Балети “Коник-горбоконик”, “Анна Кареніна”, “Чайка”

При роботі над цим розділом пропонується користуватися збірниками:
Оркестрові труднощі. Уривки з балетів П. Чайковського /Укл. А. Володін М., 1963

Оркестрові труднощі. Уривки з опер М. Римського-Корсакова. Зош. 1–6 /Укл. А. Пресман. – М., 1956, 1957, 1958, 1959, 1961

Оркестрові труднощі. Уривки із симфонічних творів П. Чайковського. Зош. 1-3 / Укл. А. Штарк. – М., 1951, 1952, 1953

Спеціальний клас саксофона

Андрєєв Е. Збірник вибраних етюдів для саксофона
Андрєєв Е. Посібник з початкового навчання гри на саксофоні
Грубер Р. Етюди для саксофона
Іванов В. 24 етюди для саксофона
Іванов В. 26 технічних етюдів
Крушина Б. Школа джазового ритму та фразування
Лакур Д. 50 легких етюдів
Михайлов Л. Школа гри на саксофоні
Мюль М. Етюди для саксофона
Нельсон О. Вправи для імпровізації
Ніхауз Л. 12 джазових вправ
Осейчук О. Школа джазової гри на саксофоні
Ривчук О. Школа гри на саксофоні, ч. 1, 2
Ривчук О. 40 етюдів
Ривчук О. 150 етюдів для саксофона

Хейда Т.	Школа гри на саксофоні
Чугунок Ю.	12 етюдів для саксофона та баса
Шапошнікова М.	Гами, етюди та вправи. 1–3 рік навчання
Шапошнікова М.	Гами, етюди та вправи. 4–6 рік навчання

Зразкові репертуарні списки

I курс

Бах Й.	Арія. Сициліана та алегро
Боцца Е.	Експромт і танок
Вінчі Л.	Соната
Кожевников Б.	Концертино
Мартіні Д.	Романс
Моцарт В.	Менует
Пешетті Д.	Престо
Равель М.	Павана
Ривчук О.	Концертний етюд
Рахманінов С.	Італійська полька
Чайковський П.	Баркарола

II курс

Абреу З.	Тіко-тіко
Бах Й.	Адажіо (II ч. з концерту для альтя)
Балтін А.	Концертино
Відорф Р.	Вальс Мерелін
Гершвін О.	Прелюдія
Готліб М.	Концерт
Дюка П.	Циканці
Дебюссі К.	Рапсодія
Жолі Д.	Арія і танок
Калінкович Г.	Концертне танго
Колодуб Л.	Гуцульські награвання
Карева Х.	Соната
Моцарт В.	Соната III ч.
Франсе Т.	Три екзотичні танці

III курс

Боцца Е.	Маленька п'еса (соло). Дивертисмент
Бонно П.	Концертна п'еса
Велебни К.	П'еса-хорус
Женін П.	Венеціанський карнавал
Калінкович Г.	Концерт-капричіо

Кретон П.	Соната
Мійо Д.	Сюїта "Скарамуш"
Паркер Ч.	Три п'еси
Рахманінов С.	Вокаліз
Смірнов Д.	Балада
Шмітт Ф.	Легенда
Щедрін Р.	Сольфеджіо

IV курс

Бонно П.	Каприс у формі вальсу
Бах Й.	Речитатив
Боцца Е.	Каприси №№ 6, 7, 12
Глазунов О.	Концерт
Дейко М.	Концертна рапсодія
Денисов Е.	Соната
Дебюссі К.	Сірінкс (соло)
Ібер Ж.	Концертино. П'еса (соло)
Римський-Корсаков М.	Політ джмеля
Щедрін Р.	Басо-остинато

Орієнтовні програми до Державного іспиту

I

Глазунов О.	Концерт
Боцца Е.	Каприс № 12 (соло)
Пуленк Ф.	Кантилена

2

Калінкович Г.	Концерт-капричіо
Бах Й.	Речитатив
Дебюссі К.	Сірінкс (соло)

3

Кретон П.	Соната
Бах Й.	Прелюдія № 8
Мійо Д.	Горазільєра

4

Женін П.	Венеціанський карнавал (фантазія з варіаціями)
Колодуб Л.	Гуцульські старосвітські награвання (соло)
Смирнов Д.	Балада

V

Готліб М.	Концерт
-----------	---------

Дейко М. Концертна фантазія
Бокко П. Каприс у формі вальсу (соло)

Репертуар для саксофона-альта

Абреу З. Тіко-тіко
Артемов В. Соната *all rondo*. Осіння сонатина
Балтін А. Концертино
Бонно П. Концертна п'єса. Каприс у формі вальсу (соло)
Боцца Е. Каприси №№ 6, 7, 12 (соло). Маленька п'єса (соло).
Експромт і танок. Речитатив, сициліана та рондо
Дивертисмент, серенада
Бутрі Р. Астурія
Бюссер А. Вальс Мерелін. Східний танок
Відорф Р. П'єса-хорус № № 1–5
Велебни К. Соло для саксофона
Гагнідзе. Серенада. Бурлеска. Концерт
Готліб М. Концерт
Глазунов О. Рапсодія
Дебюссі К. Соната
Денисов Е. Циганці
Дюка П. Хорал з варіаціями
Д'Енді В. Арія і танок
Жолі Д. Фантазія-експромт
Жоліве Венеціанський карнавал
Женін П. П'єса (соло). Концертино
Ібер Ж. Концертне танго. Гумореска. Тарантела.
Калінкович Г. Концерт-капричіо на тему Паганіні
Кожевников Б. Концертино
Кретон П. Соната
Карева Х. Соната
Колодуб Л. Гуцульські старосвітські награвання (соло)
Мійо Д. Сюїта “Скарамуш”
Дейко М. Концертна фантазія
Паркер Ч. Три п'єси
Рівчун О. Концертний етюд
Сальников Г. Вальс-експромт
Соге А. Буколістична сонатина
Смірнов Д. Балада. Поема “Тіріель”
Франсе Ж. Три екзотичні танці
Флярковський О. Концерт
Шмітт Ф. Легенда
Щедрін Р. Сольфеджіо. Басо-остинато

Репертуар для саксофонів сопрано і тенора

Бах Й. Соната № 1. Пастораль № 4
Бренінг А. Легенда
Вайль К. Кажі пощепки
Велебни К. П'єси-хорус № 1–5
Вілла-Лобос Е. Фантазія.
Гендель Г. Соната
Глазунов О. Пісня Менестреля
Депол Р. Балада
Дульський В. Концертна п'єса – тенор
Ешпай А. Концерт-сопрано
Мендельсон Ф. Пісня без слів
Прокоф'єв С. Народний танець
Рахманінов С. Прелюдія
Шостакович М. Романс з музики до кінофільму “Овод”.
Фокстрот із балету “Золотий вік”
Пісня Копеліуса

Шмітт Ф.

Спеціальний клас фагота

Богданов Л. Етюди для фагота. – М., 1961
Вейсенборн Ю. Етюди для фагота. Зош. 2. – М., 1956
Пивонька К. Віртуозні етюди. – Прага, 1971
Вибрані етюди для фагота /Ред. Б. Комаровського та В. Осадіна. – Краків, 1967
Джампієрі А. 16 щоденних вправ. – М., 1986
Мільде Л. Етюди для фагота. – М. – Л., 1951
Мільде Л. Концертні етюди. Зош. 1. – М., 1959
Нейкірхер В. 23 етюди для фагота. – Будапешт, 1958
Оромсегі О. 10 сучасних етюдів для фагота. – Будапешт, 1962
Педагогічний репертуар для фагота /Укл. І. Костлан, Я. Шуберт, Ф. Захаре Р. Терьохін. – М., 1955, 1956, 1957, 1958
Пивонька К. Малі етюди. – Прага, 1977
Твори радянських композиторів /Укл. і ред. В. Попов. Вип. 1, 2. – М., 1978. Вип. 3. – М., Г. – 982
Твори радянських композиторів для фагота соло /Ред. і укл. В. Попов. – М., 1985
Раков М. Етюди для фагота і фортепіано. – М., 1956
Ритмічні етюди. – Прага, 1961
Терьохін Р. Школа гри на фаготі. – М., 1972
Фаготові етюди /Укл. О. Оромсегі. – Будапешт, 1972

Хара Л.	Фаготова школа. Ч. 2. – Будапешт, 1972
Хрестоматія для фагота	/Укл. Р. Терьохін. – М., 1977
Хрестоматія для фагота	/Укл. Р. Терьохін. – М., 1984
Етюдів для фагота	за оркестровими партіями симфонічної літератури / Ред. К. Веллера. – М.-Л., 1946
Якобі К.	6 етюдів для фагота. – Будапешт, 1982

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

Бетховен Л.	Менует
Брунс В.	П'єси №№ 1, 2
Вівальді А.	Концерти: ля мінор № 2, ля мінор № 7, До мажор, До мажор № 3, ре мінор № 5, Соната, ч. 2
Гальяр І.	Соната /Перекл. для фагота А. Васильєва
Гендель Г.	Концерт для гобоя /Перекл. для фагота І. Костланца
Глінка М.	Жайворонок. Подорожня пісня
Глієр Р.	Вальс. Анданте
Давидов К.	Романс без слів
Дмитрієв Г.	Скерцино
Зноско-Боровський А.	Поєма-ноктюрн
Купревич В.	Романс
Калинников В.	Сумна пісенька
Кемюларія Р.	Шість п'єс
Ліст Ф.	Як дух Лаури
Лядов О.	Прелюдія
Лятошинський Б.	Народна пісня
Марчелло Б.	Соната
Моцарт В.	Фінал із "Дивертисмента"
Мусоргський М.	Старий замок
Осокін М.	Новела
Раков М.	П'ять п'єс. Вокаліз
Раухвергер М.	Скерцето
Старокадомський М.	Гавот. Забава
Тактакішвілі М.	Аробная
Телеман Г.	Сонати: Мі-бемоль мажор, мімінор
Чайковський П.	Пісня Вакули із опери "Черевички". Романс Поліни з опери "Пікова дама". Пісня без слів. Баркарола. Колискова. Пісенька без слів.
Щуровський Ю.	Гумористичне скерцо
Юровський В.	Гумореска

II курс

Антофеев Б.	Імпровізація. Мазурка
Баланчивадзе А.	Концертино
Бетховен Л.	Адажіо
Брунс В.	П'єси №№ 3–5
Вебер К.	Концерт
Вейсенборн Ю.	Капричіо
Вівальді А.	Концерти: мі мінор, Фа мажор, Соль мажор.
Власов О.	Мелодія
Гайдн Й.	Анданте
Гальяр І.	Соната /Перекл. для фагота О. Васильєва
Глазунов А.	Пісня трубадура
Глінка М.	Ноктюрн. Соната для альта /Перекл. для фагота І. Костланца
Глієр Р.	Експромт. Гумореска
Давид Ф.	Концертино
Дваріонас Б.	Тема з варіаціями
Дебюссі К.	Чудовий вечір
Домажлицький Ф.	Концерт
Коган Л.	Інтермеццо. Гумористичне скерцо
Кожелух А.	Концерт
Козинський П.	Соната
Компаньолі Б.	Романс
Купревич В.	Скерцино
Ленський А.	Пісня Хафіза
Мільде Л.	Тарантела
Моцарт В.	Дві сонати для скрипки і фортепіано: Соната № І ч. І; Соната № 4, ч. І /Перекл. для фагота Р. Терьохіна.
	Концертне рондо. Концерт
	Гумореска
Осокін Ц.	Соната
Пікуль В.	Романс. Прелюдія
Рахманінов С.	Імпровізація та серенада
Сальников Г.	Елегія. Гумореска
Самонов А.	Дві концертні п'єси: Пейзаж, Гумореска
Сінісало Г.	Друга сюїта
Смирнова Т.	Шість сонат-канонів
Телеман Г.	Соната
Хайніхен І.	Вальс
Хренников Т.	Осіньна пісня. Пролісок. Гумореска. Ноктюрн
Чайковський П.	Соната
Еккельс Г. Моффат А.	

III курс

Баташов К.	Сюїти №№ 1, 2
Бах І. Х.	Концерт Мі-бемоль мажор

Бертолі Д.	Соната
Бетховен Л.	Андантино
Бражинський А.	Соната
Брунс В.	Концерт № 2. Соната № 2
Бурдо Е.	Концертне соло № 1
Вівальді А.	Концерт Мі-бемоль мажор
Вебер К.	Романс
Вінче І.	Соната
Волков К.	Концертино
Глієр Р.	Ноктюрн
Голубев Є.	Класичне скерцо
Денисов Е.	5 етюдів для фагота соло
Див'єн Ф.	Концерт
Дієв Б.	Дві частини із сонати
Ібер Ж.	Арабеска
Коломієць А.	Скерцо
Козицький Ф.	Варіації на тему української народної пісні
	Кремльов Ю. Соната
Купрєвич В.	Анданте. Рондо
Луппов А.	Концерт
Маркевічівна В.	Токага
Марш Р.	Концертино
Мільде А.	Концерт № 2
Мирошников О.	Скерцо
Пауер І.	Концерт
Подковиров П.	Соната
Раухвергер М.	Танець
Ротару В.	Молдавське капричо
Сен-Санс К.	Соната. Лебідь
Сікейра Ж.	Концертино
Соколовський В.	Дві п'єси
Старокадомський М.	Пастораль. Жарт
Фага І.	Соната
Фейгін Л.	Хорезмський танець
Чайковський П.	Жнива. Вальс /Перекл. Р. Терьохіна
Черепний М.	Ескіз
Шпор Л.	Адажіо

IV курс

Алексєєв М.	Концертино
Артемов В.	Недільна сюїта
Арутюнян А.	Експромт
Арцибушев М.	Мазурка

Бернстайн Л.	П'єса
Боцца Е.	Речитатив. Сициліана. Рондо
Брунс В.	Концерт № 3
Бурдо Е.	Концертне соло № 2
Буаморт'є Б.	Концерт
Бурштин М.	Капричио
Вайнберг М.	Соната для фагота соло
Вебер К.	Угорська фантазія
Гачнідзе М.	Соната для фагота соло
Глазунов А.	Концерт для саксофона /Перекл. М. Зуєвича
Глобіл Є.	Дивертисмент
Денисов Б.	Бурлеска
Дубовський І.	Концерт
Дюкло Р.	Три ноктюрни
Жилінський А.	Фаготика
Кабалєвський Д.	Ларго
Катаєва Т.	Тріада для фагота
Корндорф Н.	Концерт-пастораль
Лєвіт В.	Соната для фагота соло
Лєвігін Ю.	Соната
Мійо Д.	Бразильєра
Моцарт В.	Концерт
Рахманінов С.	Вокаліз. Елегія
Римський-	
Корсаков М.	Концерт /Перекл. Я. Шуберта. Концертна фантазія на російські теми /Перекл. М. Зуєвича
Савельєв Б.	Концерт
Семлер-Кольрі Ж.	Речитатив і фінал
Тансман А.	Сонатина
Томазі А.	Концерт
Чайковський П.	Осіння пісня. Вальс. Полька. Ноктюрн. Романс
Чемберджєн Н.	Гумореска
Чернов Г.	Скерцо
Шєстак З.	П'ять віртуозних інвенцій
Штраус Р.	Концертино для кларнета і фагота

Орієнтовні екзаменаційні програми при переході на II курс

I.

Глінка М.	Подорожня пісня
Глієр Р.	Анданте

2.

Старокадомський М. Гавот. Забава
 Мусоргський М. Старий замок

3.

Телеман Г. Соната Мі-бемоль мажор
 Марчелло Б. Соната

При переході на III курс**1.**

Глієр Р. Експромт
 Купревич В. Скерцо

2.

Вейсенборн Ю. Капричио
 Власов А. Мелодія

3.

Глінка М. Соната для альту

При переході на IV курс**1.**

Луппов А. Концерт

2.

Бетховен Л. Андантино
 Маркевичувна В. Токата

3.

Пауер І. Концерт

Орієнтовні програми до Державного іспиту**1.**

Лядов О. Прелюдія
 Моцарт В. Концерт
 Мірошников О. Скерцо

2.

Чайковський П. Романс
 Тансман А. Сонатина
 Арутюнян А. Експромт

3.

Ліст Ф. Як дух Лаури
 Рахманінов С. Елегія
 Дубовський І. Концерт

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Балакірев М. Увертюра на теми російських народних пісень. Симфонічна поема "Тамара". Східна фантазія "Ісламей"

Бетховен Л. Симфонії №№ 1–9. Музика до трагедії В. Гете "Егмонт". Увертюри "Коріолан", "Леонора № 3"

Берліоз Г. Жалобно-тріумфальна симфонія. Фантастична симфонія

Бізе Ж. Опера "Кармен". Музика до драми А. Доде "Арлезіанка"

Бородин О. Опера "Князь Ігор". Симфонії №№ 1, 2

Вебер К. Опері "Чарівний стрілець", "Оберон"

Верді Дж. Опері "Аїда", "Дон Карлос", "Отелло"

Гайдн Й. Симфонії: № 2 Ре мажор, №, Соль мажор, " 12 Сі-бемоль мажор, № 27 До мажор

Глінка М. Опері "Іван Сусанін", "Руслан і Людмила". Фантазія на теми російських народних пісень "Камаринська". Іспанські увертюри. Вальс-фантазія. Симфонія на дві російські теми

Даргомижський А. Опера "Мавка"

Дюка П. Скерцо "Учень чародія"

Кабалевський Д. Опері "Кола Брюньон", "Сім'я Тараса". Реквієм

Калинников В. Симфонія № 1

Лядов О. Вісім російських народних пісень. Симфонічні п'єси "Кікімора", "Баба-Яга"

Ліст Ф. Симфонія "Фауст"

Мендельсон Ф. Симфонія № 3. Увертюра "Сон літньої нічі". Концерт для скрипки з оркестром.

Моцарт В. Опері "Дон Жуан", "Весілля Фігаро", "Чарівна флейта". Симфонії №№ 38–41.

Мусоргський М. Опері "Борис Годунов", "Хованщина", "Сорочинський ярмарок". Сюїта "Картинки з виставки" /Оркестровка

М. Равеля. Симфонічна картина "Іванова ніч на Лисій горі".

Прокоф'єв С. Опері "Війна і мир", "Семен Котко", "Любов до трьох апельсинів", "Заручини в монастирі". Балети "Попелюшка", "Ромео і Джульєтта", "Кам'яна квітка". Симфонії №№ 1, 5–7. Симфонічна казка "Петя і Вовк"

Римський-Корсаков М.

Опері "Садко", "Снігуронька", "Казка про царя Салтана", "Сказання про невидимий град Кітеж та діву Февронію", "Царська наречена". Симфонічна сюїта "Шахерезада". Іспанське капричо.

Равель М. Іспанська рапсодія. Болеро. Фортепіанні концерти.

Рахманінов С. Симфонії №№ 1–3. Концерти для фортепіано з оркестром №№ 1–5. Поема для хора та оркестра "Колокола".

- Россіні Дж. Опері "Вільгельм Телль", "Севільський цирульник", "Сорока-воровка"
- Рубінштейн А. Опера "Демон"
- Стравинський І. Балети "Весна священна", "Жар-птиця", "Петрушка". Симфонія псалмів
- Хачатурян А. Балети "Гаяне", "Спартак". Симфонії №№ 1–2. Концерт для скрипки з оркестром
- Хіндеміт П. Симфонія "Гармонія світу".
- Хренніков Т. Опері "В бурю", "Мати", "Фрол Скобеев". Симфонії №№ 1–3. Концерти для фортепіано з оркестром №№ 1–3. Концерти для скрипки з оркестром №№ 1–2. Симфонії №№ 1–6, "Манфред". Симфонічна фантазія "Франческа да Ріміні". Увертюра-фантазія "Ромео і Джульєтта". Опері "Євгеній Онегін", "Іоланта", "Мазепа", "Пікова дама", "Чародійка", "Черевички". Балети "Лебедине озеро", "Спляча красуня", "Лускунчик". Концерти для фортепіано з оркестром №№ 1–2. Концерт для скрипки з оркестром.
- Шостакович Д. Симфонії №№ 1–13, 15. Опера "Катерина Ізмайлова". Балет "Світлий струмок". Концерти для скрипки з оркестром, для віолончелі з оркестром.
- Шопен Ф. Фортепіанні концерти.
- Штраус Р. Опері "Саломея", "Кавалер троянд". Симфонії "Домашня", "Альпійська". Симфонічні поеми "Дон Жуан", "Так говорив Заратустра", "Тіль Уленшпігель"
- Щедрін Р. Музичний дарунок І. С. Баху
- При роботі над цим розділом пропонується користуватися наступними збірниками:*
- Зарубіжні класики. Зош. 1–3 /Укл. Ю. Неклюдов. – М., 1960, 1961, 1963
- Уривки з балетів радянських композиторів /Скл. П. Савельєв. – М., 1964
- Уривки з опер та балетів П. І. Чайковського /Скл. Я. Шуберт. – М., 1952
- Уривки з радянських опер /Укл. Я. Шуберт. – М., 1951
- Уривки із симфонічних творів. Зош. 1–2 /Скл. Ф. Захаров

Спеціальний клас валторни

- Блюм О. Етюди. – М., 1955
- Біблік К. Школа гри на валторні
- Галле Ж. Етюди /Під ред. М. Буяновського. – Л., 1963
- Дульський М. Оркестрові етюди. – М., 1960
- Вибрані етюди для валторни. Зош. 1,2 /Скл. та ред. В. Буяновський. – Л., 1986
- Клінг Г. 40 характерних етюдів. – М.-Л., 1949
- Копраш К. Етюди. Чч. 1,2. Видання різних років
- Полех В. Школа гри на валторні – М., 1986

- Солодуєв В. Школа гри на валторні. – М., 1960
- Хрестоматія для валторни. 5 клас ДМШ. В 2-х ч. /Скл. та ред. В. Полех. – М., 1977
- Хрестоматія для валторни. I–II курси музичних училищ /Скл. та ред. В. Полех. – М. 1981
- Шоллар Ф. Школа гри на валторні. – М., 1958, 1961
- Янкелевич А. Школа гри на валторні. – М., 1970

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

- Александров Ан. Арія із "Класичної сюїти" /Перекл. А. Усова
- Бах І. С. Сициліана /Перекл. А. Гедике
- Брага Ю. Серенада /Перекл. В. Полеха
- Власов А. Мелодія
- Гендель Г. Ларгето /Перекл. В. Солодуєва. Аріозо Ксеркса із опери "Ксеркс" /Перекл. І. Арсеєва
- Гендель Г. "Бачу мисливця".
- Гріг Е. Пісня Сольвейг /Перекл. І. Арсеєва
- Крол Соната
- Кореллі Соната
- Куперен Ф. Пастораль /Перекл. О. Усова
- Марчелло Б. Соната /Перекл. Б. Карпукіна
- Лятошинський Б. Мелодія.
- Мендельсон Ф. Весняна пісня /Перекл. Ф. Гумберта.
- Моцарт В. Анданте із Симфонії № 5 /Перекл. М. Джонсона
- Марчелло Концерт № 1
- Прокоф'єв С. Соната
- Пуектес Гавот /Перекл. І. Арсеєва
- Рахманінов С. Соната
- "Не пой, красавица, при мне" /Перекл. Г. Заборова.
- Свиридов Г. Вокаліз /Перекл. О. Усова. Серенада /Перекл. В. Солодуєва
- Сен-Санс К. Веселий марш /Перекл. Є. Карпукіна
- Скрябін А. Романс
- Страделла А. Романс. Прелюдія /Перекл. А. Янкелевича. Прелюдія, тв. II № 4 /Перекл. В. Солодуєва
- Фаттах А. Арія /Перекл. М. Джонсона
- Чайковський П. Лірична п'єса
- Осіння пісня. /Перекл. В. Солодуєва. Романс Поліни із опери "Пікова дама" /Перекл. Г. Заборова.
- Флорентійська пісня /Перекл. О. Димова. Аріозо
- Воїна з кантати "Москва" /Перекл. О. Усова
- Серенада /Перекл. І. Арсеєва. Баркарола /Перекл. А. Серостанова

Шуман Р. "Трѣзы". Мисливська пісенька / Перекл. А. Гедіке
Шкруп І. Концерт Сі-бемоль мажор
Шекелю Е. Сонатина

II курс

Арсеєв І. Патетична елегія
Бах І. С. Арія /Перекл. О. Усова
Бах І. С. – Гуно Ш. Прелюдія
Власов. "Фонтану Бахчисарайського палацу"
Бородін О. Серенада /Перекл. І. Арсеєва
Глазунов А. Пісня Менестреля /Перекл. М. Буяновського.
Мрії /Перекл. автора
Глієр Р. Інтермеццо. Концерт для голосу з оркестром, ч. I /Перекл.
А. Серостанова. Концерт для голосу (переклад)
Гольгерман Г. Анданте /Перекл. Ф. Гумберта
Дебюссі К. Фавн /Перекл. І. Арсеєва
Жиганов М. Романс /Перекл. Є. Карпухіна
Лядов А. Прелюдія
Матіс К. Концерт № 2
Мендельсон Ф. Пісня без слів № 14 /Перекл. Є. Карпухіна
Моцарт В. Концерт № 3
Раков М. Вокаліз. Романс /Перекл. А. Янкелевича
Русанов Є. Мелодія
Рис. Соната
Рахманінов С. Серенада
Сен-Санс К. Концертна п'еса, чч. 1,2
Хачатурян А. Танець рожевих дівчат з балета "Гаяне"
/Перекл. Є. Карпухіна
Шуберт Ф. Аве Марія
Шостакович Д. Фуга
Шуман Р. Вечірня пісня /Перекл. І. Шишова
Щедрін Р. Стакато /Перекл. Є. Карпухіна

III курс

Астаф'єв. Варіації на тему Моцарта
Власов А. Фонтану Бахчисарайського палацу /Перекл. С. Леонова
І. Гайдн. Концерт № 2, чч. 1,2
Гензельт А. Концертино для двох валторн із фортепіано
Глінка М. Ноктюрн "Розлука" /Перекл. О. Усова
Глієр Р. Ноктюрн. Вальс /перекл. А. Янкелевича
Глюк К. Мелодія з опери "Орфей" /Перекл. М. Буяновського
Зірінг В. Аріозо
Караєв К. Вальс / Перекл. Є. Карпухіна

Коломе Б. Фантазія-легенда
Макаров Є. Романс
Матіс К. Концерт № 3
Моцарт В. Концерт № 2 (окремі частини). Концертне рондо
Потапенко "Мрії"
Сальников Г. Ноктюрн. Гумореска. Поема
Шебалін В. Мелодія
Штраус Р. Концерт № 1 /окремі частини/
Штраус Ф. Концерт, тв. 8, чч. 1, 2

IV курс

Анісімов Б. Поема
Бетховен Л. Соната, тв. 17, ч. I
Бреваль Ж. Адажіо і рондо з сонати для віолончелі /Перекл. О. Усова
Боцца В лісі
Василенко С. Концерт для валторни
Колодуб Концерт
Керубіні Соната № 2
Комаровський Концерт
Рахманінов С. Елегія
Штріх Концерт
Глазунов А. Елегія Пам'яті Ф. Ліста /Перекл. М. Буяновського
Глієр Р. Концерт для валторни /окремі частини/
Дваріонас Б. Концерт для валторни
Дебюссі К. Місячне світло /Перекл. Ф. Еккерта
Дюка П. Сільська ідилія
Матіс К. Концерт № 4
Мединь Я. Концерт для валторни
Моцарт В. Концерт № 4 (окремі частини)
Пахмутова О. Ноктюрн
Росетті Ф. Концерти: Мі-бемоль мажор, ч. I; Мі мажор, ч. I
Шебалін В. Концертино
Янкелевич А. Скерцо

Орієнтовні екзаменаційні програми при переході на II курс

I.

Власов А. Мелодія
Мендельсон Ф. Весняна пісня

2.

Моцарт В. Концерт № 1

3.

Шкroup I. Концерт для валторни Сі-бемоль мажор

При переході на III курс

1.

Русанов Є. Мелодія
Сен-Санс К. Концертна п'єса, ч. 1

2.

Моцарт В. Концерт № 3, чч. 1 або 2, 3

3.

Глієр Р. Концерт для голосу, ч. 1

При переході на IV курс

1.

Зірінг В. Аріозо
Моцарт в. Концертне рондо

2.

Бах І. С. Арія
Коломе Б. Фантазія-легенда

3.

Штраус Ф. Концерт для валторни, чч. 1, 2

Орієнтовні програми до державного іспиту

1.

Сальников Г. Ноктюрн
Сен-Санс К. Концертна п'єса, ч. 1
Моцарт В. Концерт № 3, чч. 2, 3

2.

Глієр Р. Концерт для валторни, ч. 2
Моцарт В. Концерт № 2, ч. 2, 3
Штраус Ф. Концерт для валторни, ч. 1

3.

Гайдн Й. Концерт № 2, ч. 1
Власов А. Фонтану Бахчисарайського палацу
Штраус Р. Концерт № 1, ч. 1

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Бетховен Л.	Симфонії (за вибором). Опера "Фіделіо"
Бородін О.	Симфонічні твори. Опера "Князь Ігор"
Вагнер Р.	Симфонічні та оперні твори
Гайдн Й.	Симфонії (за вибором)
Глазунов А.	Симфонії №№ 4–8. Балет "Раймонда"
Глінка М.	Симфонічні твори. Опері "Іван Сусанін", "Руслан і Людмила"
Калинников В.	Симфонічні твори
Моцарт В.	Симфонії (за вибором). Опері (за вибором)
Прокоф'єв С.	Симфонічні твори. Опері "Війна і мир", "Семен Котко". Балети Ромео і Джульєтта", "Попельшка", Оповідь про кам'яну квітку"
Равель М.	Болеро
Рахманінов С.	Симфонії № 1–3. Концерти для фортепіано з оркестром
Римський-Корсаков М.	Опері "Казка про царя Салтана", "Снігуронька", "Псковитянка", "Майська ніч". Симфонічна сюїта "Шехерезада". Іспанське капричо
Чайковський П.	Симфонічні твори. Опері "Євгеній Онегін", "Пікова дама", "Орлеанська діва", "Чародійка", "Іоланта". Балети "Лебедине озеро", "Лускунчик", Спляча красуня"
Шостакович Д.	Симфонічні твори. Опера "Катерина Ізмайлова"
Штраус Р.	Симфонічні твори
Щедрін П.	Концерт для оркестру "Озорные напевы". Балети "Анна Кареніна", "Чайка". Опера "Мертві душі"

При роботі над цим розділом пропонується користуватися наступними збірниками:

Оркестрові труднощі. Твори російських композиторів-класиків. Зош. 1–3 / Уклад. О. Усов. – М.-Л., 1951, 1952
Оркестрові труднощі із творів радянських композиторів. Зош. 1. Укл. М. Дульський. – М., 1962
Оркестрові труднощі із симфонічних творів Р. Штрауса. – Лейпціг
Оркестрові труднощі. Зош. 1. Л. Бетховен, Ф. Шуберт. – Лейпціг

Спеціальний клас труби

Арбан Ж.	Школи гри на трубі і корнет-а-пістоні. Нове видання у трьох частинах, перероблене Ж. Мером, доповнене вправами та етюдами / Під редакц. Г. Орвіда. – М., 1970
Арбан Ж.	Повна школа гри на трубі і корнет-а-пістоні, флюгельгорні та теноргорні. – Лейпціг, 1981

- Баласанян С. Етюди. Зошит № 3. – М., 1953
 Баласанян С. 25 легких етюдів. – М., 1964
 Баласанян С. Школа гри на трубі /Під заг. редак. М. Яворського. – М., 1972
- Баласанян С. Етюди для труби та фортепіано. – М., 1973
 Бердиев М. Характерні етюди. – М., 1964
 Бердиев М. Легкі етюди. – К., 1968
 Бердиев М. 30 етюдів для труби. – К., 1976
 Болотін С. Етюди для труби або кларнета. – М., 1972
 Брандт В. Останні етюди. – М., 1951
 Брандт В. Етюди для вивчення транспонування. – М., 1951
 Брандт В. Оркестрові етюди. – М., 1956
 Брандт В. 34 етюди для труби або кларнета. – М., 1956
 Вурм В. Вибрані етюди /62/. – М., 1955
 Геніцинський Д. Етюди для труби. – М., 1964, Л., 1981
 Вибрані етюди /Укл. С. Єрьомін. Зошит II. – М., 1963
 Вибрані етюди для труби /Укл. П. Волоцької. – М., 1967
 Їзраевич Л. 13 етюдів на киргизькі теми. – М., 1950
 Іогансон А. 50 етюдів для розвитку ритму та мови, які розташовані у послідовному за труднощами порядку для корнета або труби. Зошити I, II. – Лейпциг: Циммерман
- Литинський Г. Концертні етюди для труби та фортепіано. – М., 1974
 Педагогічний репертуар музичних училищ для труби та фортепіано. – М., 1958
 Троньє Е. Етюди для труби. – Л., 1932
 Усов Ю. Техніка сучасного трубача. Щоденні вправи. – М., 1986
- Хрестоматія для труби та фортепіано. Лейпциг, 1982
 Хрестоматія для труби. Старші класи ДМШ / Укл. Ю. Усов. – М., 1981
 Хрестоматія педагогічного репертуару для корнета і труби /Скл. П. Волоцький. М., 1965
 Школа оркестрової гри на трубі / Укл. Л. Лютак. – Краків, 1980
 Чумаков Л. Етюди для труби. – М., 1965
 Юний трубач-віртуоз. Вип. 2 / Укл. С. Болотін. – Л., 1967.

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

- Альбіноні Т. Концерт № 1 Мі-бемоль мажор, № 3 соль мінор / Ред. Т. Докшицера
 Асаф'єв Б. Соната, ч. 3 (скерцо)
 Барішев А. Веселий марш
 Бах-Гуно Ш. Прелюдія
 Бердиев М. Колискова

- Бірюков Ю. Романс
 Бердяєв М. Елегія. Гумореска
 Боровський І. Скерцино
 Валентино Р. Соната соль мінор
 Гендель Г. Ларго з сонати № 5 для скрипки та фортепіано, ч. 2
 Глінка М. Жайворонок. Подорожня пісня. Північна зірка. Романс
 Габе П. Жарт
 Гріг Е. – Гедіке А. Норвезька народна пісня
 Дрімлюга М. У табір
 Заремба В. Дивлюсь я на небо
 Кабалевський Д. Клоуни
 Косенко В. Скерцино. Старовинний танок
 Кюї Ц. Східна мелодія
 Могилевський Л. Скерцо
 Пескін В. Концерт, ч. 2
 Потапенко Т. “Урок”
 Раков М. Вокалізи, №№ 2, 6
 Раухвергер М. Жарт
 Рубінштейн А. Романс
 Свірський Р. Ноктюрн. Українська пісня
 Смирнова Т. Загадковий гість. “Озорные синкопы”
 Фібіх З. Поема
 Хованес А. П'єса
 Чайковський П. Аріозо Воїна з кантати “Москва”. Неаполітанський танок
 Чеботарян Г. Прелюдія
 Шостакович Д. Романс
 Шамо І. Метелиця
 Шуберт Ф. Аве Марія
 Щолоков В. Концерт (дитячий). Концерт № 3. Арабеска.
 Забавна хода. Піонерська сюїта

II курс

- Альбіноні Т. Концерти № 1 Мі-бемоль мажор, № 3 соль мінор /Ред. Т. Докшицера
 Амелле А. У променях заходу
 Анісімов Б. Концертний етюд № 1. Скерцо
 Бах І. С. – Гедіке А. Гавот. Буре. Менует. Сарабанда
 Бердиев М. Елегія. Гумореска. Концерт № 3. Українське скерцо
 Гріг Е. – Гедіке А. Героїчна пісня. Поема. В народному дусі. Весна
 Губайдуліна С. Пісня без слів
 Коган Л. Концерт. Скерцо
 Кларк Дж. Фантазія
 Копленд М. Маленька сюїта, чч. 1, 4
 Мертен С. Концертне рондо

Римський-Корсаков М. Пісня Індійського гостя з опери "Садко".
Третя пісня Леля з опери "Снігуронька"
Рубінштейн А. Ніч
Самонов Ю. Сонатина
Свірський Р. Українське скерцо
Скрябін О. Ноктюрн. Прелюдія. Етюд № 11
Тартіні Д. Ларго і Алегро
Чемберджи Н. Піонерія
Шахов І. Скерцино
Шуман Р. Інтермецо
Щолоков В. Концертний етюд № 2

III курс

Абсіль Ж. Сюїта
Альбіноні Т. Концерти №№ 2, 3 /ред. Т. Докшицера
Аляб'єв О. Дві п'єси
Анісімов Б. Хроматичний етюд. Концертний етюд. Скерцо
Балакїрев С. Грузинська пісня
Бара Ж. Анданте та скерцо
Бердяєв М. Концерт № 2
Брандт В. Концертшпюк Мі-бемоль мажор
Вівальді А. Концерт ре мінор / ред. Т. Докшицера
Гедіке А. Концертний етюд
Гендель Г. Соната № 6
Гуммель Г. Концерт, ч. I
Желібе А. Концертино
Колодуб Л. Балада
Лесюр Д. Ранкова серенада
Перселл Г. Соната
Подвала М. Трємбіта
Порре Ж. Шість ескізів
Прокоф'єв С. Гавот із "Класичної симфонії" /Перекл. Ю. Усова
Раков М. Сюїта
Рахманінов С. Весняні води / Перекл. М. Табакова.
Вокаліз / Перекл. М. Яворського
Сен-Санс К. Арія Далілі з опери "Самсон і Даліла"
Скрябін О. Етюд №. 12 / Перекл. Г. Орвіда
Тоше Ф. Фантазія
Чайковський П. "День ли царит" / Перекл. М. Табакова.
Сентиментальний вальс / Перекл. М. Полонського
Щолоков В. Скерцо. Поема. Етюди №№ 1, 2

IV курс

Александров Ан. Арія з "Класичної сюїти" / Перекл. Л. Могилевського

Александров Ю. Сонатина. Арія. Токата
Арутюнян А. Концерт
Блажевич В. Скерцо
Боцца Е. Сільські картинки. Рапсодія
Брандт В. Концерт фа мінор
Василенко С. Концерт
Гайдн Р. Концерт
Гедіке А. Концерт
Гендель Г. Концерт, ч. 1
Глазунов А. Листок з альбому
Глієр Р. Вальс
Голубєв Є. Соната
Губо Ж. Соната
Гуммель І. Концерт
Депре Ф. Концертино
Жоліве А. Бравурна арія
Зверєв В. Сюїта
Кржижек З. Концерт
Колодуб Л. Концерт для труби з оркестром
Лобовський Л. Соната
Мартину Б. Соната
Пахмутова О. Концерт
Пескін В. Концерт № 1. Концертне алегро
Свірський Р. Ноктюрн. Скерцо
Скрябін А. Етюд № 12 / Перекл. Г. Орвіда
Томазі Г. Концерт. Триптих
Чайковський П. Романс / Перекл. С. Єрьоміна
Шостакович Д. Прелюдія / Перекл. Ю. Усова
Щедрін Р. Три сольфеджіо для голосу /Перекл. Г. Орвіда
Щолоков В. Концерти №№ 1,2. Концертний етюд № I
Яровинський Б. Концерт для труби з оркестром

Орієнтовні екзаменаційні програми при переході на II курс

I.

Бах І. С. – Гуно Ш. Прелюдія
Асаф'єв Б. Соната, ч. 3 (скерцо)

2.

Чайковський П. Аріозо Воїна з опери "Москва"
Щолоков В. Забавна хода

3.

Альбіноні Т. Концерт Мі-бемоль мажор, чч. 3,4

При переході на III курс

1.

Фібіх З. Поема
Шахов І. Скерцино

2.

Мартен Є. Концертне рондо

3.

Мартіні Д. Ларго і Алегро

При переході на IV курс

1.

Гуммель І. Концерт, ч. I
Рахманінов С. Вокаліз

2.

Альбіноні Т. Концерт Мі-бемоль мажор № 1, ч. I
Щолоков В. Поема

3.

Балакірев М. Грузинська пісня
Раков М. Сюїта, ч. 4 (Гумореска)

Орієнтовні програми до Державного іспиту

1.

Гайдн Й. Концерт, ч. 2
Арутюнян А. Концерт
Щолоков В. Концертний етюд № 2

2.

Гуммель І. Концерт, ч. 2
Василенко С. Концерт, ч. I
Гедіке А. Концертний етюд

3.

Рубінштейн А. Ніч
Кржижжєк З. Концерт, ч. I
Арутюнян А. Концертне скерцо

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Бетховен Л. Увертюри “Егмонт”, “Леонора” № 3
Бізе Ж. Опера “Кармен”
Бородин А. Опера “Князь Ігор”. Богатирська симфонія
Глазунов О. Балет “Раймонда”. Симфонії №№ 3, 5
Глінка М. Опері “Іван Сусанін”, “Руслан і Людмила”
Дворжак А. Симфонія № 9 “З Нового Світу”
Кабалевський Д. Опері “Сім’я Тараса”, “Кола Брюньйон”
Лядов А. 8 російських народних пісень. Кикимора. Баба-Яга.
Мусоргський М. Опері “Борис Годунов”, “Хованщина”. Картинки з виставки / Орк. М. Равеля
Мяковський М. Симфонії №№ 5, 16, 18, 27
Петров О. Балет “Створення світу”
Прокоф’єв С. Опері “Любов до трьох апельсинів”, “Семен Котко”, “Війна і мир”. Балети “Оповідь про кам’яну квітку”, “Ромео і Джульєтта”, кантата “Олександр Невський”
Рахманінов С. Симфонії №№ 1, 2, 3. Концерти для фортепіано з оркестром №№ 1, 2
Римський-Корсаков М. Опері “Садко”, “Казка про царя Салтана”, “Царєва наречена”, “Сказание о невидимом граде Китеже и деве Фере-нии”. Іспанське капричо.
Скрябін А. Симфонічна сюїта “Шехерезада”
Симфонії №№ 1, 2, 3. Симфонічна поема “Прометей”. Поема екстазу.
Хачатурян А. Балети “Гаяне”, “Спартак”
Хренніков Т. Опера “В бурю”. Балет “Гусарська балада”
Чайковський П. Опері “Євген Онегін”, “Пікова дама”. Балети “Лебедине озеро”, “Спляча красуня”, “Лускунчик”. Симфонії №№ 1, 2, 3, 4, 5, 6, “Манфред”. Увертюра-фантазія “Ромео і Джульєтта”. Фантазі: “Франческа да Ріміні”. Італійське капричо.
Шостакович Д. Симфонії №№ 1, 3, 5, 7–12, 15. Концерт для фортепіано, труби та струнного оркестра. Балетні сюїти. Опері “Катерина Ізмайлова”, “Ніс”. Балет “Золотий вік”. Концерт для оркестра. “Озорні наспіви”
Щедрін Р.
При роботі над цим розділом пропонується користуватися наступними збірниками:
Виписки з оркестрових партій труб і кларнетів / Укл. С. Єршомін: Зошит I – “Твори російських композиторів-класиків”. – М., 1952
Зошит II – “Чайковський П. Симфонічні твори”. – М., 1955
Зошит III – “Римський-Корсаков М., Скрябін О. Симфонічні твори”. – М., 1958
Зошит IV – “Твори радянських композиторів”. – М., 1963
Оркестрові труднощі / Укл. Л. Лютак. – Краків

Спеціальний клас тромбона

- Блажевич В. Початкова школа гри на тромбоні. – Будь-яке видання
 Блажевич В. Школа гри легато. – Будь-яке видання
 Блажевич В. Школа гри на тромбоні в ключах. – Будь-яке видання
 Блажевич В. Етюди із школи для тромбона. – Будь-яке видання
 Блюм О. Етюди для тромбона. Зошити № 1, 2, 3. – М., 1959
 Вобарон Ф. Етюди для тромбона. Зош. № 1,2. – Прага, 1983
 Копраш К. 60 вибраних етюдів для фагота або тромбона. – М. – Л., 1947
 Рейхе Є. Збірник етюдів для тромбона. – М.–Л., 1979
 Рейхе Є. Етюди в ключах. – Будь-яке видання
 Седракан А. Вибрані етюди для тромбона. М.: Військфак МДК, 1983
 Стефановський К. Етюди для бас-тромбона. – М., 1970
 Вибрані етюди для тромбона. / Укл. В. Венгловський. – М., 1983
 Оркестрові труднощі для тромбона / Укл. Б. Григор'єв. Зошити №№ 1, 2, 3. – М., 1959, 1961, 1964
 Збірник п'єс для тромбона / Укл. та ред. М. Турусін. – М., 1962
 12 п'єс для тромбона. – Прага, 1969, 1984
 Збірники п'єс для тромбона. – М., 1956, 1958, 1971, 1975, 1978
 Збірник ансамблів для трьох тромбонів та туби. – М., 1958
 Збірник ансамблів для тромбонів. – М., 1962
 Хрестоматія для тромбона / Укл. Б. Григор'єв. – М., 1984

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

- Бах І. С. Анданте. Буре / Перекл. А. Гедіке
 Блажевич В. Концертний ескіз № 5. Концерт № 4
 Бетховен Л. Контраданс.
 Варнеке Ф. Концертна п'єса.
 Василенко С. Українська пісня
 Гассе І. Два танці
 Гедіке А. Імпровізація. Танець. Мініатюра
 Гендель Г. Ларго
 Глієр Р. Пісня
 Гречанінов А. Вальс
 Жербін М. Вокаліз.
 Кабалевський Д. Токатина
 Кірков Г. Таджикицька пісня
 Кирейко З. Романс
 Кноп Б. Варіації та полонез.
 Косенко В. Скерцино. Пастораль. Коліскова
 Лятошинський Б. Мелодія.
 Лисенко М. “Вогні горять”.

- Маттесон В. Арія. Пісня
 Паке Р. Концерт № 1.
 Перголезі Д. Арія
 Равель М. Пavana
 Раков Н. Арія
 Семидубський М. Концертино
 Симонов В. Дві п'єси: “Роздуми”, “Скерцо”.
 Філідор Ф. Алегрето
 Фомін Є. Арієта
 Шостакович Д. Танець
 Ервелуа Л. Весела пісенька
 Українська народна пісня за обробкою Степового Я. “Місяць ясененький”.
 / “Альбом учня /тромбоніста”/ випуск 4 “Музична Україна”. /
 / “Альбом учня /тромбоніста, випуск 7, “Музична Україна”. /
 / “П'єси радянських композиторів” випуск 2. /

II курс

- Арутюнян О. Експромт.
 Бах І. С. Аріозо. Буре
 Бах І. С. – Гуно Ш. Прелюдія
 Боцца Є. Сільські картинки
 Блажевич В. Концерт № 2
 Вівальді А. АLEGRO
 Гайдн Й. Анданте. АLEGRO
 Гендель Г. Адажіо
 Глінка М. Дві фуги
 Гречанінов А. Ноктюрн
 Димитреску К. Селянський танок.
 Дюбуа А. Кортеж
 Зубцов Є. Прелюдія.
 Кабалевський Д. Ларго.
 Кореллі А. Адажіо
 Кравченко Є. Роздуми дідуся
 Кирейко В. Жарт
 Куперен Ф. Пастораль
 Марчелло Б. Соната для віолончелі ля мінор
 Мендельсон Ф. Пісня без слів
 Моцарт В. Арія
 Нуримов Ч. Концертна п'єса
 Порман В. Концертний етюд
 Пауер І. Капричо
 Рейхе Є. Концерт № I
 Сокальський П. Елегія.

Свирський Р.	Гумореска
Щедрін Р.	Гумореска
Екклєс Г. – Моффат А.	Соната для віолончелі соль мінор / "Альбом учня-тромбоніста", випуск 7, "Музична Україна". /

III курс

Алібегашвілі Р.	Концерт
Афінян Г.	Концерт
Бак М.	Негритянський танець
Ботяров Е.	Сонатина
Блажевич В.	Концерт № 8
Вагензайль Г.	Концерт № 2, ч. 2
Вебер К.	Романс
Глюк Х.	Мелодія
Гільман А.	Симфонічна п'єса
Гейльфус О.	Концерт
Давід Ф.	Концертино
Димитреску К.	Селянський танень
Костзієр Я.	Концертино
Новаковський І.	Концертино
Римський-Корсаков М.	Концерт
Сен-Санс К. Каватина.	Лебідь
Сероцький К.	Сонатина
Фрескобальді Д.	Токага
Шуберт Ф.	Аве Марія

IV курс

Блажевич В.	Концерти № 5, 7
Боцца Е.	У стилі Баха
Вівальді А.	Соната
Гі Ропар Ж.	П'єса мі-бемоль мінор
Грьондал Л.	Концерт.
Глазунов А.	Пісня трубадура
Домінчен К.	Скерцо.
Дворжечек Ю.	Інвенції
Капорале А. – Моффат А.	Соната для віолончелі ре мінор
Кренстон П.	Фантазія для тромбона з оркестром.
Калінкович Г.	Концертино.
Кротов П. – Блажевич В.	Концертний етюд
Кук Е.	Болівар
Ларсон Л.	Концертино.
Лисенко М.	Листок з альбому.
Лекс Ш.	Концертна сюїта /Скерцо/

Пауер І.	Тромбонетта.
Прейор А.	"Анна Лаура" /Арія з варіаціями / "Блакитні дзвони Шотландії".
Рахманінов С.	Прелюдія
Рейхе Є.	Концерт № 2
Сокальський В.	Пісенька.
Степовий Я.	Прелюд.
Стоєвський С.	Фантазія
Томазі А.	Концерт.
Шостакович Д.	Романс із к/ф "Овод" / Перекл. В. Венгловського / "24 п'єси для фагота або тромбона". /
	/Хрестоматія для тромбона, випуск 2. Упорядник Б. Григор'єв. /

Репертуар для бас-тромбона

Телеман.	Соната.
Прокоф'єв.	Гавот.
Заксе.	Концертино (квінтою нижче).
Боцца.	Тема з варіаціями. "Новий Орлеан". "Прелюдія та алегро". "Алегро та фінал. "
Дебюссі.	Прелюдія "Генерал Лявін-ексцентрик. "
Вебер.	Адажіо.
Власов.	Фонтану Бахчисарайського палацу.
Колодуб.	Гумористична кадрили.
Щедрін.	Гумореска.
Томазі.	Монолог "Бути чи не бути. "

Орієнтовні екзаменаційні програми при переході на II курс

1.

Блажевич В.	Концертний ескіз № 5
Раков М.	Арія

2.

Гедіке А.	Танець
Моцарт В.	Арія

3.

Кіркв Г.	Таджицька пісня
Косенко В.	Скерціно

При переході на III курс

1.

Бах І. С.	Аріозо
-----------	--------

Вівальді А. Алегро

II

Бах І. С. Буре
Гендель Г. Адажіо

III

Марчелло Б. Соната для віолончелі, чч. 1, 2 або 3, 4

При переході на IV курс

I

Давід Ф. Концертино, ч. 1
Шуберт Ф. Аве Марія

II

Сен-Санс К. Лебідь
Фрескобальді Д. Токата

III

Римський-Корсаков М. Концерт для тромбона

Орієнтовні програми до Державного іспиту

I.

Блажевич В. Концерт № 2
Гі Ропар Ж. П'єса
Рахманінов С. Прелюдія

2.

Боцца Е. У стилі Баха
Глазунов А. Пісня трубадура
Рейхе С. Концерт № 2

3.

Блажевич В. Концерт № 5
Гурільов А. НоктюРН
Леке Ш. Скерцо

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Бетховен Л. Симфонії №№ 5, 9
Берліоз Г. Фантастична симфонія.
Жалобно-тріумфальна симфонія

Бородін І. Опера "Князь Ігор"
Вагнер Р. Опера "Валькірія"
Глінка М. Вальс-фантазія. Опера "Іван Сусанін"
Глієр Р. Балет "Мідний вершник".
Деліб Л. Балет "Коппелія"
Моцарт В. Реквієм
Мусоргський М. Опера "Хованщина"
Прокоф'єв С. Балети "Кам'яна квітка", "Ромео і Джульєтта".
Музика до к/ф "Іван Грозний"

Петров О. Балет "Створення світу"
Равель М. Болеро
Россіні Д. Увертюра до опери "Сорока-воровка"
Римський-Корсаков М. Опери "Снігуронька", "Садко", "Золотий півник".
Симфонічна сюїта "Шехерезада"
Чайковський П. Симфонії. № 4–6, "Манфред". Опери "Пікова дама",
"Юланта". Балети "Лебедине озеро", "Лускунчик"
Штраус Р. Симфонічна поема "Тіль Уленшпігель"

При роботі над цим розділом пропонується користуватися наступними збірниками:

Оркестрові труднощі для тромбона і туби. Зошити 1–8 / Укл. Б. Григор'єв. М., 1951–1958

Спеціальний клас туби

Блажевич В. Сімдесят етюдів для туби. – М., 1950
Блажевич В. Школа гри на тубі. – М., 1971
Васильєв С. Етюди для туби. – М., 1960
Григор'єв Б. П'ятдесят етюдів для туби. – М. – Л., 1948
Мітягін В. Вибрані етюди для туби /Скл. – М., 1967
Лебедев А. Школа гри на тубі. Чч. I, II. – М., 1974
П'єси для тромбона /Скл. Б. Григор'єв. – М., 1984
П'єси для туби /Скл. В. Мітягін. – М., 1969
П'єси для туби /Скл. В. Гузій. – М., 1976
П'єси для туби /Укл. Ю. Ларін. – М., 1979
П'єси радянських композиторів. Вип. I, 2. – М., 1956, 1969

Орієнтовні репертуарні списки

I курс

Бах І. С. Аріозо. Буре. Гавот I, Гавот II
Гедіке А. Танець
Генделев Д. Лірична плясова
Глінка М. Арія Сусаніна з опери "Іван Сусанін"

Дубровський І.	Пісня. Танець
Равель М.	Павана
Раков М.	Арія. Вокаліз
Рамо Ж.	Менует у формі рондо /на тубі виконується в тональності Сі-бемоль мажор/
Симонов В.	Роздум
Чайковський П.	Пісня Томського із опери "Пікова дама"

II курс

Бах І. С.	Анданте, Арія з кантати № 106, 85. Арія з Магніфіката
Блажевич В.	Ескіз № 3. Концертний ескіз № 5
Верачіні Ф.	Ларго
Васильєв С.	Концертна п'єса для тромбона
Гедіке А.	Імпровізація
Генделєв Д.	Драматичне концертино
Глазунов А.	Пісня трубадура
Гречанінов А.	Ноктюрн
Зверєв В.	Драматичне концертино
Іпполітов-Іванов М.	Пісня старого Бурша із опери "Ася"
Марчелло Б.	Сонати фа мінор, ля мінор
Рахманінов С.	Прелюдія
Сен-Санс К.	Каватина
Струков В.	Концерт, ч. 2
Еккельс Г.	Соната, чч. 1,2 або 3, 4

III курс

Блажевич В.	Концерти №№ 2,4. Гуморески
Вівальді А.	Соната
Давід Ф.	Концертино
Капорале А.	Соната ре мінор
Кладницький В.	Соната для туби
Лебедєв А.	Концертне алегро
Лінк І.	Сонатина для туби /Редакція А. Лебедєва
Отса Н.	Рондо для туби, соло
Равель М.	Хабанера
Рейхе Є.	Концерт № I
Фрескобальді Д.	Токата
Хіндеміт П.	Соната для туби
Чілеа Ф.	Вокаліз із концерта № 2 /Перекл. для віолончелі та фортепіано

IV курс

Блажевич В.	Концерти №№ 5, 6, 8
-------------	---------------------

Боцца Е.	Прелюдія та алегро
Кореллі А.	Соната ре мінор для віолончелі
Кьопер К.	Табу-табу
Казачков Е.	Концертна п'єса
Кротов П. —	
Блажевич В.	Концертний етюд /Перекл. М. Турусіна
Лебедєв А.	Концерти №№ 1, 2
Малькольм А.	Фантазія (соло)
Пономаренко В.	Концертна п'єса
Пауер Ю.	Тубонета
Рейхе Є.	Концерт № 2
Сенайє Ж.	Соната ре мінор для скрипки, чч. 1, 4
Струков В.	Концерт для туби
Тихомиров А.	Концертна п'єса для туби
Уільямс Р.	Концерт для туби
Партії тромбона, віолончелі, фагота і контрабаса слід грати на тубі октавою нижче, якщо партія написана у басовому ключі, і на кварту нижче, якщо партія написана у теноровому ключі.	

Орієнтовні екзаменаційні програми

При переході на II курс

1.	
Генделєв Д.	"Лирическая плясовая"
Раков М.	Арія
2.	
Бах І. С.	Аріозо. Буре
3.	
Дубовський І.	Пісня. Танець
Раков М.	Вокаліз

При переході на III курс

1.	
Глазунов А.	Пісня трубадура
Зверєв В.	Драматичне Концертино
2.	
Марчелло Б.	Соната фа мінор, чч. 1, 2 або 3, 4
Сен-Санс К.	Каватина

3.

Марчелло Б. Соната ля мінор
Блажевич В. Концертний ескіз № 5

При переході на IV курс

1.

Давід Ф. Концертино
Капоралле А. Соната ре мінор

2.

Блажевич В. Концерт № 2
Кладницький В. Соната для туби

3.

Фрескобальді Д. Токата
Лінк І. Сонатина для туби /Редакція А. Лебедева

Орієнтовні програми до Державного іспиту

1.

Гедіке А. Імпровізація
Капоралле А. Соната ре мінор
Лебедев А. Концерт № I

2.

Кореллі А. Соната ре мінор для віолончелі
Кротов П. – Блажевич В. Концертний етюд. Перекл. М. Турусіна
Уільямс Р. Концерт для туби

3.

Боцца Е. Прелюдія та алегро
Сенате Ж. Соната ре мінор для скрипки
Лебедев А. Концертне алегро

Ознайомлення з оркестровими партіями симфонічної, оперної та балетної літератури

Берліоз Г. Фангастична симфонія
Бріттен Б. Військовий реквієм
Вагнер Р. Опері “Валькірія”, “Загибель богів”,
“Нюрнберзькі мейстерзінгери”, “Рієнці”
Вайнберг М. Симфонія
Глазунов А. Симфонія № 4

Лист ф. Симфонічна поема “Прелюди”

Малер Г. Симфонії № 1, 2, 5

Мусоргський М. Опері “Борис Годунов”, “Хованщина”. Сюїта “Картинки з виставки” /Оркестровка М. Равеля

Прокоф'єв С. Опера “Війна і мир”, Балети “Ромео і Джульєтта”, “Поручик Кіже”, “Попелюшка”. Симфонії №№ 2, 3, 4, 5. Концерти для фортепіано з оркестром №№ 1, 2; для скрипки з оркестром № 1

Рахманінов С. Симфонічні танці

Римський-Корсаков М. Опері “Садко”, “Золотий півник”. Симфонічна сюїта “Шехерезада”. Іспанське капричо. Увертюра “Світле свято”

Стравинський І. Балети “Петрушка”, “Весна священна”

Франк Ц. Симфонія ре мінор

Чайковський Л. Симфонії №№ 1, 4, 5, 6. “Манфред”. Увертюра-фантазія “Ромео і Джульєтта”. Фантазія “Франческа да Раміні”. Італійське капричо. Сюїти для оркестра №№ 2, 3

Шостакович Д. Опера “Катерина Ізмайлова”. Симфонії №№ 1, 5, 6, 7, 8, 9, 13, 15

Штраус Р. Симфонічні поеми “Дон Жуан”, “Тиль Уленшпигель”, “Так говорив Таратустра”.

При роботі над цим розділом пропонується також користуватися збірником “Оркестрові труднощі для тромбона та туби”, складеним Б. Григор'євим /зошити 1–5/. – М., 1951–1953.

Спеціальний клас ударних інструментів

За час навчання студент повинен вивчити:

I курс

Малий барабан

Вправи для розвитку кисті правої та лівої рук (одиночні, подвійні та потрійні удари кожною рукою, поступово прискорюючи темп руху).

Вправи з різними ритмічними фігурами, а також “двійки” з акцентом на 1-шу та 2-гу долю.

Литаври

Вправи для розвитку рук (чергування одиночних ударів з наступним поведенням рухів до швидкого темпу).

Ксилофон

Вправи для розвитку кисті правої та лівої рук. Вправи для відпрацювання тремоло.

Мажорні та мінорні гами до 2-х знаків.

Арпеджіо тризвуків, D₇, зм. вв. 7, в мінорі у повільному темпі.

За час навчання з I по IV курси студент повинен удосконалювати техніку гри на ударних інструментах; розвивати навички читання нот з листа; вивчати оркестровий репертуар.

Екзаменаційні вимоги при переході на II курс

Малий барабан

Одна вправа (етюд) з тих, які були пройдені протягом року.

Литаври

Один етюд з тих, які були пройдені протягом року.

Вміти настроювати литаври на простіші інтервали (кварта, квінта)

Ксилофон

Гами та арпеджіо тризвуків, D₇, зменшений септакорд у мінорі.

Один етюд за вибором екзаменаційної комісії.

Орієнтовні екзаменаційні програми

Малий барабан

Купинський К. Етюди.

Єгорова Т., Штейман В. Вправи /за вибором/

Литаври

Зиневич В., Борін В. Етюди /за вибором/

Ксилофон

Россіні Дж. Тарантела

На II курсі

Малий барабан

Вправи для розвитку тремоло у різних нюансах.

Вправи з форшлагами /з однією, двома, трьома та чотирма нотами/, а також вправи з різними ритмічними фігурами у швидкому темпі для обох рук.

Литаври

Настроювання литавр у всіх тональностях, а також вміння грати тремоло на легато.

Ксилофон

Гами у всіх тональностях арпеджіо тризвуків, D₇ та зм. вв₇ в мінорі.

Вправи для вдосконалення тремоло у поєднанні з різними штрихами.

За час навчання на II курсі студент повинен ознайомитися зі спорідненими інструментами: тарілками, бубоном /тамбурином/, тамтамом, кастаньетами, дзвіночками, трикутниками та ін., які відрізняються від основних інструментів засобом звуковидобування;

володіти основними навичками гри на них.

Екзаменаційні вимоги при переході на III курс

Малий барабан

Тремоло.

Одна вправа з тих, які були пройдені на протязі року /за вибором екзаменаційної комісії/.

Литаври Тремоло. Один етюд (за вибором екзаменаційної комісії).

Ксилофон

Гами, арпеджіо тризвуків, D₇, зменшений септакорд в мінорі.

Один етюд.

Складну п'єсу або твір великої форми з акомпанементом.

Орієнтовні екзаменаційні програми

Малий барабан

Осадчук В. Етюди (за вибором)

Литаври

Сковера В. Етюди (за вибором)

Ксилофон

Снегірьов В. Етюди (за вибором)

Одну із п'єс, наприклад:

Римський-Корсаков М. Політ джмеля з опери "Казка про царя Салтана"

Жак А. Концертна п'єса

Гуно Ш. Вальс із опери "Фауст"

На III курсі

Малий барабан

Вдосконалення тремоло.

Зміння досконало виконувати будь-які ритмічні малюнки у різних поєднаннях (слід звернути увагу на етюди та вправи, де зустрічаються ліги та синкопи).

Литаври

Зміння настроювати та перенастроювати литаври під час гри.

Вдосконалення тремоло (слід звернути увагу на виконання етюдів із змішаними розмірами).

Вирівнювання звучання ударів обох рук.

Ксилофон

Зміння грати тремоло паличкою як з малою, так і з великою амплітудою.

Зміння грати всі гами у всіх тональностях у швидкому темпі. Вміння грати гами та арпеджіо тризвуків на легато.

Екзаменаційні вимоги при переході на IV курс

Малий барабан

Етюд у важкому технічному викладенні. Один з уривків оркестрової партії.

Литаври

Етюд для трьох литавр.

Уривок з оркестрової партії.

Ксилофон

Гами, арпеджіо тризвуків, D₇, зм. вв. 7 у швидкому темпі (за вибором екзаменаційної комісії).

Технічно складний етюд.

Твір великої форми з акомпанементом фортепіано. Уривок з оркестрової партії (за вибором).

Орієнтовні екзаменаційні програми

Малий барабан

Снегірьов В. Етюд

Рахманінов С. Симфонічні танці

Литаври

Осадчук В. Етюд

Купинський К. Етюд

Бородін А. Симфонія № 1, ч. 1

Ксилофон

Келлер Е. Етюд (етюди для флейти)

Мазас Г. Етюди для скрипки /1-а і Зошити № 1, 2/

Один із творів на вибір:

Рзаєв Г. Концертино

Світланов Є. Симфонічна поема “Даугава”

Рубінштейн О. Вальс-каприс

На IV курсі

Малий барабан

Вдосконалювати володіння інструментом. Особливу увагу слід звернути на якість виконання тремоло у поєднанні з форшлагами.

Вправи, де зустрічаються змішані розміри.

Литаври

Відпрацювання тремоло до можливості виконання м'якого легато (звернути увагу на якість звучання литавр).

Ксилофон

Гами, арпеджіо та обернення тризвуків, D₇, зменшений септакорд. Хроматичні та цілотонні гами і різні вправи на цій основі.

За час навчання на IV курсі студент повинен продовжувати вдосконалення надбаних ним технічних навичок гри на всіх ударних інструментах, а також навичок читання з листа, самостійного розбору та вивчення оркестрових партій.

Вимоги Державного іспиту

Малий барабан

Виконання складного етюда, як соло, так у супроводі фортепіано.

Литаври

Виконання музичного твору у супроводі фортепіано.

Ксилофон

Виконання складного музичного твору у супроводі фортепіано.

Орієнтовні програми до Державного іспиту

Малий барабан

1.

Палієв Д. Етюд

2.

Глазунов О. Варіації № 3 із балету “Пори року”

3.

Делеклюз Ж. Наслідування № 2

Литаври

1.

Черепний М. Сонатина

2.

Кепер К. Цебер. Гумористична замальовка

3.

Шистін В. Тимполеро

Ксилофон

1.

Чайковський П. Вальс-скерцо

2.

Ліст Ф. Рапсодія № 13

3.

Беріо Ш. Концерт для скрипки № 9, ч. I

Дзвіночки

1.

Бетховен Л. Шість екосезів

2.

Прокоф'єв С. Марш із опери “Любов до трьох апельсинів”

Список збірників шкіл і етюдів для малого барабана

- Ахунов С. Етюди для малого барабана. – Л., 1983
Галоян Е. Ритмічні етюди. Варіації для ударних інструментів. – М., 1977
Єгорова Т., Штейман В. Ритмічні етюди. – М., 1970
Зегальський Я. 40 етюдів для малого барабана. – Варшава, 1970
Зиневич В., Борін В. Курс гри на ударних інструментах. Ч. I. – Л., 1979
Кнауер Г. Школа практичної гри на малому барабані. – Лейпціг, 1975
Купинський К. Школа гри на ударних інструментах. – М., 1971
Осадчук В. 80 ритмічних етюдів. – М., 1957
Осадчук В. 60 ритмічних етюдів. – М., 1961
Рубал Р. Школа гри на ударних інструментах. – Будапешт, 1958
Сковера В. 70 етюдів для малого барабана. – Варшава, 1964
Снегірьов В. Етюди для малого барабана. – М., 1970
Стайко І. Школа гри на ударних інструментах. – Краків, 1966
Тузар І. Етюди для малого барабана. – Прага, 1976

Список збірників шкіл та етюдів для литавр

- Галоян Е. Практичний курс методики гри на литаврах. – М., 1974
Зиневич В., Борін В. Курс гри на ударних інструментах. ч. 2. – Л., 1986
Купинський К. Школа гри на ударних інструментах /литаври/. ч. 2. – М., 1948
Осадчук В. 70 етюдів для двох і трьох литавр. – М., 1967
Сковера В. Етюди для литавр. – Краків, 1967.

Оркестрова література

- Купинський К. Школа гри на ударних інструментах. – М., 1971
Купинський К. Школа гри на ударних інструментах (литаври). ч. 2 – М., 1948
Оркестрові труднощі для ксилофона / Укл. В. Штейман – М., 1956
Оркестрові труднощі для малого барабана / Укл. В. Штейман. – М., 1962
Снегірьов В. Школа гри на дворядному ксилофоні (маримбе). – М., 1983

Навчально-допоміжний матеріал для ксилофона

- Кайзер Е. Етюди для скрипки. – Будь-яке видання
Келлер Е. Етюди для флейти. Зош. 2. – М., 1955
Купинський К. Етюди для ксилофона (Школа гри на ксилофоні). – М., 1952
Мазас Ф. Етюди для скрипки. Зош. I. – М., 1951
Платонов М. Етюди для флейти. – Будь-яке видання
Снегірьов В. Школа гри на дворядному ксилофоні (маримбе). – М., 1984
Цибін А. Етюди для флейти. – Будь-яке видання

Список збірників шкіл та етюдів для ксилофона

- Блок В., Снегірьов В. Хрестоматія ксилофоніста. – М., 1979

- Віртуозні п'єси для ксилофона та фортепіано /Обр. В. Снегірьова. – М., 1974
Купинський К. Школа гри на ксилофоні. – М., 1952
П'єси для ксилофона та фортепіано /Укл. В. Снегірьов. – М., 1969
П'єси для ксилофона та фортепіано /Укл. А. Селівачев. – М., 1972
П'єси для ксилофона та фортепіано /Укл. і ред. В. Снегірьов. – М., 1982
П'єси російських композиторів /Перекл. для ксилофона та фортепіано
В. Штеймана та А. Жака. – М., 1964,
П'єси радянських композиторів. / Укл. В. Штейман. – М., 1970
П'єси радянських композиторів для ксилофона та фортепіано / Укл. і ред.
В. Штейман. – М., 1968
П'єси радянських композиторів для ксилофона та фортепіано / Укл.
В. Снегірьов. – М., 1975
Збірник п'єс у перекладенні для ксилофона та фортепіано / Укл.
В. Купинський. – М., 1955
Збірник п'єс для ксилофона / Укл. М. Кузьмін. – М., 1950
Збірник п'єс для ксилофона та фортепіано /Укл. К. Купинський. – М., 1961
Збірник п'єс радянських композиторів / Укл. К. Купинський. – М., 1958
Збірник п'єс радянських композиторів /Укл. В. Шейман. – М., 1969
Снегірьов В. Школа гри на дворядному ксилофоні (маримбе) М., 1983
Хрестоматія для ксилофона і малого барабана (Укл. Т. Єгорова і В. Штейман. –
М., 1985
Хрестоматія. П'єси та твори великої форми / Укл. Ю. Уткін. – М., 1974

Репертуарний список творів для ксилофона

- Бах І. Жига із Партити. № 2 для скрипки соло. – М., 1983
Бах І. Концерт для скрипки ля мінор, чч. 1, 3. – М., 1975
Бах І. Престо із Сюїти для скрипки соло. – М., 1983
Бах І. Скерцо із Партити № 3 для фортепіано. – М., 1983
Беріо Ш. Концерт для скрипки. № 9, ч. I. – М., 1962
Бом К. Безперервний рух. – М., 1974
Вівальді А. Концерти для скрипки: Соль мажор, ч. I; Ля мажор, ч. I –
М., 1974
Гайди Й. Угорське рондо. – М., 1952
Гендель Г. Соната № 3 для скрипки та клавесина. – М., 1983
Гідаш Ф. Концерт для гобоя, чч. 1, 3. – М., 1967
Глінка М. Вальс із опери “Іван Сусанін”. – М., 1952
Глінка М. Краков'як із опери “Іван Сусанін”. – М., 1952
Гуно Ш. Вальс з опери “Фауст”. – М., 1952
Гуно Ш. Танець № 6 з опери “Фауст”. – М., 1952
Де Фалья М. Іспанський танець. – М., 1972
Данкля Ш. Вступ, тема та варіації. – М., 1974
Долуханян А. Скерцо. – М., 1975

Жак А. Концертна п'еса. – М., 1963
 Зверев В. Танець. – М., 1963
 Кабалевський Д. Галоп із сюїти “Комедіанти”. – М., 1974
 Крейслер Ф. Венське капричо (для скрипки). – М., 1962
 Крейслер Ф. Китайський тамбурін. – М., 1961
 Ліст Ф. Рапсодія № 13. – М., 1974
 Лобковський А. Концертна п'еса. – М., 1970
 Мінх М. Парафраз на теми І. Дунаєвського. – М., 1966
 Мошков Б. Руський танець. – 1970
 Мошковський М. Іспанський танець. – М., 1950
 Моцарт В. Концерт для скрипки з оркестром Сі-бемоль мажор. ч. І. – Будь-яке видання
 Моцарт В. Увертюра до опери “Весілля Фігаро”. – М., 1962
 Петров А. Гумореска. – М., 1970
 Полонський А. Іспанський танець. – М., 1963
 Полонський А. Концертний чардаш. – М., 1963
 Прокоф'єв С. Прелюдія. – М., 1964
 Прокоф'єв С. Скерцо. – М., 1964
 Рзаєв Г. Концертино. – М., 1980
 Рзаєв Г. Скерцо. – М., 1963
 Римський-Корсаков М. Пляска скоморохів з опери “Снігуронька”. – М., 1974
 Римський-Корсаков М. Політ джмеля з опери “Казка про царя Салтана”. – М., 1982
 Рубінштейн О. Вальс-каприс. – М., 1964
 Салін А. Рондо. – М., 1958
 Сарасате П. Інтродукція і тарантела. – М., 1967
 Сарасате П. Циганські наспіви (для скрипки). – Будь-яке вид.
 Телеман Г. Алегро з Сонати для скрипки та клавесина. – М., 1983
 Хачатурян А. Концерт для скрипки. ч. 3. – М., 1951
 Чайковський П. Екосез з опери “Євгеній Онегін”. – Будь-яке вид.
 Чайковський П. Руський танець з опери “Євгеній Онегін”. – М., 1950
 Чайковський П. На трійці. – М., 1972
 Чайковський П. Вальс-скерцо. – М., 1964
 Чічков Ю. Пісня-гумореска. – М., 1983
 Шалаєв А. Волзькі приспівки. – М., 1972
 Шопен Ф. Вальс № 7. – М., 1961
 Шостакович Д. Іспанський танець з к/ф “Овод”. – М., 1983

Перелік уривків із музичної літератури для малого барабана

Асаф'єв Б. Бахчисарайський фонтан: Нашестя татар. Полум'я Парижа: Басі
 Балакірев М. Тамара
 Берліоз Г. Жалобно-тріумфальна симфонія

Бородін О. Князь Ігор: Половецькі танці
 Глазунов О. Пори року: 3-я варіація. Раймонда: Сюїта з балета
 Глінка М. Ніч у Мадриді
 Дебюссі К. Свята. Ноктюрн № 2
 Кабалевський Д. Кола Брюньон: Марш
 Обер Д. Німа з Портічі. Фра Діаволо: Увертюра
 Прокоф'єв С. Поручик Кіже. Перша симфонічна сюїта. Ромео і Джульєтта:
 Сюїта з балета № 1
 Равель М. Болеро. Дафніс і Хлоя. Сюїта № 2
 Рахманінов С. Симфонічні танці
 Римський-Корсаков М. Іспанське капричо. Ніч перед Різдом. Казка про царя
 Салтана: Сюїта з опери, чч. І, 3. Шехерезада, чч. 3, 4, 5
 Хачатурян А. Спартак: 2 дія
 Чайковський П. Гамлет: Увертюра. Святкова увертюра /1812 рік/
 Шапорін Ю. Декабристи: 2 дія
 Шостакович Д. Симфонії: № 7, ч. 1; № 10, ч. 2; № 11 /1905 рік/, чч. 2, 4

Перелік оркестрових партій із симфонічної, оперної та балетної літератури для литавр

Аренський О. Сюїта № І. Варіації на руські теми
 Асаф'єв Б. Бахчисарайський фонтан: І дія № 4
 Бах І. Органна токато До мажор: фуга
 Бах І. – Шенберг А. Фуга
 Берліоз Г. Увертюра, Фантастична симфонія, чч. 3, 4
 Бетховен Л. Концерт для фортепіано з оркестром № 5: Рондо. Симфонія № 1,
 ч. 3; Менует. Симфонія № 3, чч. 2, 3, 4. Симфонія № 4, ч. 2. Симфонія № 5:
 Скерцо та фінал. Симфонія № 9: Скерцо. Фіделіо: Інтродукція
 Бородін О. Князь Ігор: Половецькі танці. Симфонія № 1, ч. І
 Вагнер Р. Загибель богів: Жалобний марш. Подорож по Рейну. Лоенгрін: 3 дія,
 3 сцена
 Верді Д. Реквієм
 Глазунов О. Балетна сюїта, чч. 1, 6. Раймонда, чч. 1, 7. Симфонія 5, ч. 2: Скерцо.
 Симфонія № 6: Фінал. Симфонія № 7, ч. 4. Стенька Разін. Святкова увертюра
 Гіппер Р. Ілля Муромець. Симфонія № 3, ч. І
 Гріг Е. Пер Гюнт: Сюїта № 2, ч. І
 Даргомижський О. Русалка
 Цворжак А. Симфонія № 5, ч. 1
 Дебюссі К. Ноктюрн № 2. Свята
 Деліб Л. Лакме: 2 дія № 4
 Ішполітов-Іванов М. Іверія, ч. 3 Лезгінка
 Калінніков В. Симфонія № 1, ч. 3, Скерцо

Корещенко А. Лауренсія: № 4
Лало Е. Іспанська рапсодія, ч. 2
Мейербер Д. Пророк. Марш
Моцарт В. Чарівна флейта: Увертюра
Мусоргський М. Борис Годунов: 3 Дія, 2 картина
Прокоф'єв С. Ала та Лоллій, чч. 1, 2, Віртуозний етюд. Концерт № 3 для фортепіано з оркестром, ч. 1. Класична симфонія, ч. 4. Петря і Вовк. Руська увертюра
Пуччіні Дж. Тоска: 2 та 3 дії
Равель М. Іспанська рапсодія: фінал
Рахманінов С. "Колокола". Концерт № 2 для фортепіано з оркестром, ч. 1, 3. Симфонічні танці, ч. 3. Симфонія № 2, ч. 4
Римський-Корсаков М. Симфонія № 2 "Антар", чч. 1, 4. Іспанське капричіо, чч. 1, 3, 5. Млада: Шестя князів. Січа при Керженці. Царева наречена: Увертюра. Шехерезада: чч. 3, 4.
Сен-Санс К. Самсон і Даліла: 3 дія: вакханалія
Стравінський І. Весна священна: ч. 2 "Величание избранной" /виписка для литавр/. Петрушка: Ряжені, "Свадебка", ч. 1
Хольст Г. Симфонія "Планети", чч. 1, 4
Чайковський П. Воевода: Увертюра. Ромео і Джульєтта. Симфонія № 1, ч. 2. Симфонія № 4, ч. 1. Симфонія № 5, чч. 1, 4. Симфонія № 6 чч. 1, 2, 3.
Шопен Ф. Концерт для фортепіано з оркестром, чч. 1, 3
Шостакович Д. Симфонія № 1: фінал. Симфонія № 7, ч. 4
Штраус Р. Бурлеска. Дон Жуан. Смерть і просвітлення.

Перелік оркестрових партій для споріднених інструментів

Великий барабан і тарілки

Мусоргський М. Іванова ніч на Лисій горі
Равель М. Альборада
Римський-Корсаков М. Січа при Керженці. Танень скоморохів. Скрябін А. Поема екстаза. Симфонія № 3
Спендіаров О. Кримські ескізи
Стравінський І. Петрушка
Чайковський П. Ромео і Джульєтта. Симфонія № 4: Фінал. Лебедине озеро: Сюїта з балета.
Бубон (тамбурин)
Бізе Ж. Арлезіанка: Сюїта № 2: Фарандола. Кармен: Антракт до 4 дії.
Гріг Е. Пер Гюнт: Сюїта № 2: Арабський танень
Дебюссі К. Танець
Чайковський П. Італійське капричо

Кастаньєти

Бізе Ж. Кармен: 2 дія
Вагнер Р. Тангейзер: Вакханалія
Глінка М. Арагонська хота. Ніч у Мадриді
Прокоф'єв С. Концерт № 2 для скрипки з оркестром. Концерт № 3 для фортепіано з оркестром.
Чайковський П. Лебедине озеро: Іспанський танець. Лускунчик
Трикутник
Ліст Ф. Концерт № 1 для фортепіано з оркестром
Римський-Корсаков М. Золотий півник: Шестя. Царева наречена: 3 дія
Шостакович Д. Симфонія № 1, ч. 1
Уривки із симфонічної, оперної та балетної літератури для дзвіночків
Бах І. Пасакалія
Вагнер Р. Зігфрід: Шелест лісу
Владігеров П. Вардар
Глазунов О. Пори року, ч. 2. Концерт для скрипки з оркестром. Концертний вальс
Глінка М. Руслан і Людмила: Арабський танок. Марш Чорномора
Глієр Р. Мідний вершник: Вальс
Целіб Л. Коппелія: Танець. Лакме: Арія з дзвонами.
Дюка П. Учень чародія
Ліст Ф. Тарантела
Прокоф'єв С. Олександр Невський. Концерт № 4 для фортепіано з оркестром
Рахманінов С. Симфонічні танці. Симфонія мі мінор, ч. 2
Римський-Корсаков М. К. Казка про царя Салтана: Сюїта з опери
Сен-Санс К. Карнавал тварин: Акваріум. Самсон і Даліла: Сюїта з опери
Скрябін А. Симфонія № 1, ч. 4. Поема Екстазу
Чайковський П. Лебедине озеро: Танець. Спляча красуня: Вальс, Варіації
Шостакович Д. Над Родиной нашей солнце сияет
Штраус Р. Дон Жуан

Навчальне видання

СПЕЦІАЛЬНИЙ КЛАС

Програма для вищих навчальних закладів культури і мистецтв
I–II рівнів акредитації.

Формат 60×84/16. Папір офсетний. Друк офсетний.
Ум. друк. арк. 3,95. Наклад 100 прим.

Видавництво “Фірма “ІНКОС”
14116, м. Київ, вул. Маршала Рибалка, 10/8;
Тел./факс: (044) 206-47-29, 206-47-21
E-mail: inkos@carrier.kiev.ua,
inkos@ln.kiev.ua

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного
реєстру видавців, виробників і розповсюджувачів видавничої
продукції № 2006 від 04.11.2004 р.